

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

32 Pp.

Coll. No. 875

Title Gitartha bodhini

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No. : 675 Subject : Puranic lit.

Title : Gītārtha - bodhinī

Author : Vāmana Scribe : —

Date of the work : — Date of the Ms. : —

Place of the work : — Place of the Ms. : —

Size : 9.3" by 6.3" Extent : 34 foll.

Language : Marathi Script : Devanāgarī

Remarks : —

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ वामन ॥ ॥ योगियांतहि सर्वांत जो भजे भक्तिने म
 ला ॥ तो थोर षष्ठाध्यायांती भगवान् बोलिला स्वये ॥ १ ॥ योगी होऊनियां कैसा भक्त हें
 अर्जुना प्रति ॥ सांगतो सप्तमाध्यायीं प्रसंगें ज्ञान भक्ति ही ॥ २ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥
 श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ मय्यासक्तमनाः पार्थ योगं युंजन्मदाश्रयः ॥ अ
 संशयं समग्रं मां यथा ज्ञास्यसि तच्छृणु ॥ १ ॥ ॥ सम ॥ ॥ स प्रेममनम
 दूषीं योगाभ्यासीं मदाश्रित ॥ सर्वत्वं जाणसीं माते जसे ते स्पष्ट आइक ॥ १ ॥ ॥
 आर्या ॥ ॥ माझी आसक्ति मनीं मदाश्रयें योग करुनि निर्वाण ॥ निश्चित स
 मग्र माते जाणसितें ऐक सांगतो जाण ॥ १ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ मेरो हि कर आस
 ते मोहि सों चित्त राख ॥ जाते निःसंदेह सब मोते सकल मम भाक ॥ १ ॥ ॥ ओवी ॥
 अर्जुना अवधारी ॥ मन माझे ठावी वेंवोनि योग करी ॥ तुझे संशय नासती लज्या
 परा ॥ तें सांगेन आतां ॥ १ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ दारकानाथ बोले ॥ पार्था ऐकिलें
 पाहिजे ॥ १ ॥ स प्रेममनमदूषीं ॥ जो निक्षेपी भावाळु ॥ २ ॥ मदाश्रित योगाभ्यासी ॥
 अहर्निशी अखंड ॥ ३ ॥ सर्वज्ञत्वं जाणमाते ॥ स्फुट ऐकतो तु कथा ॥ ४ ॥ १ ॥

श्लोक ॥ ॥ ज्ञानं ते हं सर्वज्ञानमिदं वक्ष्याम्यशेषतः ॥ यत्ज्ञात्वा नेह भू-
 योऽन्यज्ज्ञातव्यमवशिष्यते ॥ २ ॥ सम ॥ विज्ञाने सितु तं ज्ञानं हीनिः शेष
 सांगतों ॥ जें जाणोनि पुन्हा येथें जाणणें तें उरे चिना ॥ २ ॥ आ ॥ विज्ञान ज्ञान तुला
 कथितों सा कल्यवदति जेशिष्ट ॥ ज्या तें जाणोनि पुन्हा जाणायाचें हि नुरवि अवशिष्ट
 २ ॥ दोहरा ॥ ग्यान और विज्ञान सो तो सो क हत परवान ॥ जाके ज्ञाने ज्ञान वो क छुनर
 हत है जान ॥ २ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ ज्ञान विज्ञान सहित ॥ तुज सांगेन समस्त ॥
 जें ग जाणित लियानिश्चित ॥ जाणणें न उरे ॥ २ ॥ ॥ अभंग ॥ विज्ञानें सीतु तें
 ज्ञान ॥ मी संपूर्ण सांगतों ॥ जें जाणोनि पुन्हा येथें ॥ जाणणें तें नुरे चि ॥ २ ॥ ऐसी नव
 लीक बोली ॥ तुका चाली निवेदी ॥ ३ ॥ २ ॥ ॥ श्लोक ॥ मनुष्याणां सहस्रेषु क-
 श्चिद्यतति सिद्धये ॥ यततामपि सिद्धानां कश्चिन्मां वेत्ति तत्त्वतः ॥ ३ ॥
 सम ॥ ॥ मनुष्यांच्या सहस्रांत मोक्षयतीं नरक चित् ॥ यत्ने हि सिद्ध जेत्यांत जा-
 णें तत्त्व असा कचित् ॥ ३ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ मनुष्यांचा हि सहस्रां विरळा क-
 रियल सिद्धिचा सत्वे ॥ यत्न हि कर्त्या सिद्धा माजी विरळा चि जाणतो तत्वे ॥ ३ ॥ ॥

दोहरा ॥ ॥ जतन करत है सिद्ध को एक हजार न में मान ॥ तिन भोंजु को उलहे बह-
 तल स्वतमहिमान ॥ ३ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ मनुष्यांचिया सहस्रां मध्ये ॥ सिद्धी
 तें पावती येरवादे ॥ ऐसिया सिद्ध सहस्रां मध्ये ॥ मज जाणो येरवादा ॥ ३ ॥ ॥
 अभंग ॥ ॥ मनुष्यांचिया सहस्रांत ॥ नरक चित प्रयती ॥ १ ॥ याही मोक्षय-
 तीं जाण ॥ जाणे खुणत त्याची ॥ २ ॥ तो विरळा मज वादे ॥ तुक्या भेदे सो यरे ॥ ३ ॥
 ॥ ३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ भूमिरापो न लोवायुः खं मनो बुद्धिरेव च ॥ अ-
 हंकार इतीयं मेभिन्ना प्रकृतिरष्टधा ॥ ४ ॥ ॥ सम ॥ ॥ पंचभूतें बुद्धि-
 मन अहंकार हि आठवा ॥ माझी प्रकृति हे ऐसी अष्टधा भेद पावली ॥ ४ ॥ ॥
 आर्या ॥ ॥ क्षिति जळते जस मीरण जाणिक आकाश ही अविच्छिन्न ॥ मन बु-
 धि अहंकार प्रकृति अशी जाण अष्टधा भिन्न ॥ ४ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ भूमि नीर
 पावक पवन अंबर मन बुद्धिमान ॥ अहंकार ये आठ हि माया भेद न जान ॥ ४ ॥ ॥
 ओवी ॥ ॥ पंचभूतें मन बुद्धि येष्ठ ॥ ऐसी हीं अहंकार आठ ॥ ऐसी प्रकृती जु-
 नाह ॥ असे वेगळाली ॥ ४ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ पंचभूतें बुद्धी मन ॥ अहं आ

ठवाला गुन ॥ वागवातवपुस्यंदन ॥ कर्म ज्याससारथी ॥ १ ॥ तेवोदिल तिकडेची ॥
 चालीपडलीरथाची ॥ यास्तवभीपणभोगाची ॥ तेवाजदक्षणीकर ॥ अष्टधाप्र
 कृतीभेदलीसे ॥ माझीमजचीसायासें ॥ जालीउत्पन्नकैसें ॥ चराचरव्हावेहें ॥ ३
 तुकाह्मणेकलीदेवें ॥ तीसकवणेंवागवें ॥ वारिलीयालाभपावे ॥ किंवाहानीउद
 डा ॥ ४ ॥ ४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ अपरेयमितस्तन्यांप्रकृतिंविद्मि
 मेपराम् ॥ जीवभूतांमहाबाहोययेदंधार्यतेजगत ॥ ५ ॥ ॥ सम०
 अपराकार्यरूपाहेमूळप्रकृतितेपरा ॥ चिदंशेंजीवजेजालीजाणिजेतेंजिणेंजग
 ५ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ जीवस्वरूपदुसरीप्रकृतिपरमजाणसांगतोतुजगा ॥ तूं
 ऐकमहाबाहोधरितीजेयासदासतेमजगा ॥ ५ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ माया
 मेरीएकचहजिनजित्योसंडुसार ॥ साचिमनमेमानिलेजीवरूपनिरधार ॥ ५ ॥
 ओवी ॥ ॥ यांहीहुनीआणीकअसेप्रकृति ॥ जीवभूतातेंमहाबाहोधरिती
 उत्पत्तीप्रलयस्थिती ॥ तयामाजी ॥ ५ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ येथेंअपरकारण
 करुं पाहेजोआपण ॥ मूळप्रकृतीसंपूर्ण ॥ महाज्ञानीबोलती ॥ १ ॥ परावाचाप

गी-

रामाया ॥ बुझेमानसींसरवया ॥ परात्परआपणीया ॥ पैंझणतीतोरुजाण ॥ २ ॥ आ
 तांजीवजेचिदंश ॥ जालेजयाच्याउद्देश ॥ जाणिजेहेंजगदीश ॥ तुकाह्मणेबोलिला
 ॥ ३ ॥ ५ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ एतद्योनीनिभूतानिसर्वाणीत्युपधारय ॥ अहं-
 कृत्स्नस्यजगतः प्रभवः प्रलयस्तथा ॥ ६ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ ईपासूनीचहींभू
 तेंमूळचिच्छक्तिजाणही ॥ उत्पत्तिप्रलयस्थानसर्वांचाजाणमीतसा ॥ ६ ॥ ॥
 आर्या ॥ ॥ प्रकृतीपासुनिभूतेंसर्वहिहोतातिहाचिनिर्धार ॥ परिमीसकळ-
 जगाचाउत्पत्तिस्थितिलयांसिआधार ॥ ६ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ मायातेउलहेस
 वजीवयहदाय ॥ होउपजावतजगसबनासकरेचित्तचाय ॥ ६ ॥ ॥ ओवी ॥
 सर्वभूतांचीयोनी ॥ वर्तेतयाअधिष्ठाणी ॥ सतीजालीमजपासुनी ॥ सर्वांचेउत्पत्ति
 प्रलयस्थानमीअसें ॥ ६ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ ईपासोनीहोतींभूतें ॥ मूळचिच्छ
 कीजाणते ॥ बहुजाणतीजाणते ॥ गोष्टीनसेझांकीली ॥ १ ॥ आतांउत्पत्तीकींलय
 स्थाननिर्मळमीहोय ॥ आहेसर्वांचाप्रलय ॥ तुजअसेबहुमुखें ॥ २ ॥ मीगातेंसा-
 चीजाणजे ॥ वेदादिकाआक्षेपिजे ॥ तुकाह्मणेंहेंघेईजे ॥ निजपदरींअर्थासीं ॥ ३

अ०
७

॥६॥ ॥श्लोक॥ ॥मत्तःपरतरंनान्यत्किंचिदस्तिधनंजय॥मयिसर्व
 मिदंप्रोतंसूत्रेमणिगणाइव॥७॥ ॥सम०॥ ॥धनंजयानसेकांहीमज
 हुनिपलीकडे॥बोविलेमजमध्येहेंविश्वसूत्रींजसेमणी॥७॥ ॥आर्या॥ ॥
 मजहुनिअन्यनिराळेंनाहींदुसरेंधनंजयाकांहीं॥माझेठायींप्रथिलेंसर्वहिसू
 त्रींमण्यापरीपांही॥७॥ ॥दोहरा॥ ॥अर्जुनमोतेनापरेऔरवानयदजान
 ॥जोमनिपोहोसूतमेंमोमेंमोहोमान॥७॥ ॥ओवी॥ ॥मजपरतेंकांही॥
 अर्जुनादुसरेंनाहीं॥मीचअवघेंठायीं॥जेसासूत्रींमणिपदींतनु॥७॥ ॥
 अभंग॥ ॥धनंजययाधरेचा॥घेतूंधनंजयनामाचा॥त्यासीह्मणेयाद-
 वाचा॥राजाआपणहोयजो॥१॥नसेकांहींमजहूनी॥पैलीकडेपाकशामनी
 मजमाझारीहोउनी॥हेंदेविलेंविश्वरें॥सूत्रींमणीयेकहेम॥अळंकाराचेंदिना
 म॥पाणीकल्लोळहेंसम॥तुकावर्मनिवेदी॥३॥ ॥श्लोक॥ ॥रसोऽहम
 प्रकौंतेयप्रभाऽस्मिशशिसूर्ययोः॥प्रणवःसर्ववेदेषुशब्दःस्वेपौरुषं
 नृषु॥८॥ ॥सम०॥ ॥जळींविभूतिरसमीचंद्रसूर्यांतमीप्रभा॥वेदींप्रण

गी०

वमीशब्दनभींपौरुषमीनरीं॥८॥ ॥आर्या॥ ॥रविचंद्रांतद्युतिमीसर्वावे-
 दांतमीचओंकार॥उदकींरसशब्दनभींपुरुषांतहिमीचपौरुषाकार॥८॥ ॥
 दोहरा॥ ॥चंद्रसूरजकिंकीरणहूंजलरसमोकोमान॥वेदनमेंमोहोप्रणवपौ-
 रुषशब्दवरवान॥८॥ ॥ओवी॥ ॥सर्वरसाचीगोडी॥चंद्रसूर्यमाझीप्रो-
 टी॥पुरुषांपुरुषत्वाचीगाढी॥ओंकारतोवेदींजाणमी॥८॥ ॥अभंग॥
 यापृथ्वीचापुण्यगंधु॥तोमीह्मणेदीनबंधु॥जळींविभूतीप्रसिद्ध॥रसमी-
 चकोंतेया॥१॥तेवींचंद्रआणिसूर्यांत॥आहेमाझीप्रभादीप्त॥प्रणवशब्द
 मीवेदांत॥उघडघेईअनुभवें॥२॥नभींविषयशब्दाचा॥तोमीकैवारीदा-
 साचा॥नरींअर्थपुरुषार्थाचा॥वीर्यमानमीचगा॥३॥ऐसामाझाप्रादुर्भाव॥
 पुढेंसांगूअनुभवो॥पुण्यगंधपृथ्वीचाहो॥भूलवर्णाह्मणेतुका॥४॥८॥ ॥
 ॥श्लोक॥ ॥पुण्योगधःपृथिव्यांचतेजश्चास्मिन्विभावसो॥जीवनंस-
 र्वभूतेषुतपश्चास्मितपस्विषु॥९॥ ॥सम०॥ ॥पृथ्वींतमीपुण्यगंधते-
 जतेंमीहुताशनीं॥जीवनप्राणिमात्रांततपमीतापसांमध्ये॥९॥ ॥आर्या॥ ॥

अ०
७

मीभूतपुण्यगंधहिमीज्वलितविभावसूततेजअसे॥ तपमीतपस्वियांतहिजीव
नभूतांतजाणमीचअसे॥६॥ ॥दोहरा॥ ॥गंधनुहोंहिभूममेंहोपावकमेते
ऊ॥जीवनकोंजीवहोंतपसीतपलखिजेजु॥९॥ ॥ओवी॥ ॥मीपृथ्वीचा
गंधविषय॥अग्नींतजठराग्नीमीहोय॥जीवांचाजीवनठांय॥तापसीयांतप
मी॥९॥ ॥अभंग॥ ॥आतांपंचपावकांत॥आहेज्योत्स्नामीचजोत॥जी
वनजेप्राणियांत॥पैंगामीचनंदतो॥१॥ तपतापशामाझारी॥आहेह्मणतुका
सारी॥तरींधाकचराचरी॥पैलागतोतयांचा॥२॥ नाहींशस्त्रअस्त्रसेना॥ना-
हींमेळविलेंधना॥तरींधाकतपोधना॥देसुतिइंद्राविधीसी॥३॥ तुकाह्मणेना
मज्याचें॥ऐकिल्यायमकाळाचें॥तदयफुटेमगजीवाचें॥कायसांगूमाहात्म्य॥
४॥९॥ ॥श्लोक॥ ॥बीजंमांसर्वभूतानांविधिपार्थसनातनम्॥बुद्धि
बुद्धिमतामस्मि तेजस्तेजस्विनामहम्॥१०॥ ॥सम०॥ ॥भूतैर्मिथ्यां
बुमीसूर्यअसेतद्बीजनित्यमी॥बुद्धिमंतांतमीबुद्धीतेजस्तेजस्वियांतमी॥१०॥
आर्या॥ ॥बुद्धिस्तुबुद्धांतचिमीभूताचेंबीजजेसनातनमी॥तेजहितेजस्व्यां

दोरु॥गुणसर्पापेलथोरु॥झाकीउघडीबाजारु॥तैसेंनव्हेगारुड॥२॥उघडेंये
तेंअनुभवा॥बाळतारुण्यप्रभावा॥वृद्धपणीहीविसांवा॥तुकाह्मणेविसरले
॥१३॥ ॥श्लोक॥ ॥दैवीत्येषागुणमयीमममायादुरत्यया॥मामेव
येप्रपद्यंतेमायामेतांतरंतिते॥१४॥ ॥सम०॥ ॥मीदेवमाझीचिगुणा
हेमायातरवेनजे॥मातेचिजेभजतितेमायेतेंतरतांतिया॥१४॥ ॥आर्या
दैवीहीचिगुणमयीमाझीमायाजगांतदुस्तरती॥येतीशरणमलाजेत्यांचीमाया
समूळनिस्तरती॥१४॥ ॥दोहरा॥ ॥मेरीमायागुणमयीदुःसहतरेंनजा-
य॥आवेकोइजोमोशरणसोउतरतकरवभाय॥१४॥ ॥ओवी॥ ॥माझी
मायाहेचिगुण॥त्यजावयाअशक्यजाण॥जेकरितीमाझेभजन॥मममाये
तेंतेतरती॥१४॥ ॥अभंग॥ ॥मीदेवमाझीहेचिगुणवेणीहे॥नंदिनी
संदेहेअसंभाव्य॥१॥नतरवेकांहांउपावचींनाहीं॥मातेभजेतोहीतरुंशके॥
२॥माझीयानामाचीसांगडफुकाची॥मगयामायेचीसत्ताराहे॥३॥तुकाह्मणे
मातेबोलिलाअनंत॥उतरलेसंतसंख्यानसे॥४॥१४॥ ॥श्लोक॥ ॥

मीभूतपुण्यगंधिमीज्वलितविभावसूततेजअसे॥ तपमीतपस्वियांतदिजीव
नभूतांतजाणमीचअसे॥६॥ ॥दोहरा॥ ॥गंधजुहोंदिभूममेंहोपावकमेंते
ज॥जीवनकोंजीवहोंतपसीतपलखिजेनु॥१॥ ॥ओवी॥ ॥मीपृथ्वीचा
गंधविषय॥अग्नींतजठराग्नीमीहोय॥जीवांचाजीवनठांय॥तापसीयांतप
मी॥१॥ ॥अभंग॥ ॥आतांपंचपावकांत॥आहेज्योत्स्नामीचजोत॥जी
वनजेप्राण्यांत॥पेंगामीचनोदतो॥१॥ तपतापशामादारीं॥आहेह्मणतुका
सारी॥तरींधाकचराचरीं॥पेंलागतोतयांचा॥२॥ नाहींशस्त्रअस्त्रसेना॥ना
हींमेळविलेंधना॥तरींधाकतपोधना॥देमुतिइंद्राविधीसीं॥३॥तुकाह्मणेना
मज्याचें॥ऐकिल्यायमकाळाचें॥तदयफुटेमगजीवाचें॥कायसांगूंमाहात्म्य॥
४॥१॥ ॥श्लोक॥ ॥बीजंमांसर्वभूतानांविधिपार्थसनातनम्॥बुद्धि
र्बुद्धिमतामस्मितेजस्तेजस्विनामहम्॥१०॥ ॥सम०॥ ॥भूतेंमिथ्यां
बुमीसूर्यअसेतद्बीजनित्यमी॥बुद्धिमंतांतमीबुद्धीतेजस्तेजस्वियांतमी॥१०॥
आर्या॥ ॥बुद्धिस्बुद्धांतचिमीभूताचेंबीजजेसनातनमी॥तेजहितेजस्व्यां

तमीहेंजाणोनियांसनातनमी॥१०॥ ॥दोहरा॥ ॥सबजीवनकोंबीजहोमो
कोंजानिजलेह॥बुद्धिवंतमेबुद्धिहोंसबतेजनकोगेह॥१०॥ ॥ओवी॥ ॥
सर्वभूतांचेंबीजमीहोउन॥सर्ववर्तणुकमजपासून॥बुद्धिवंताचीबुद्धिआदि
करून॥तेजस्वियांचेंतेजमी॥१०॥ ॥अभंग॥ ॥सर्वभूतांमध्येबीज॥तो
मीह्मणेलक्ष्मीनीज॥विधीपुरातनअज॥पार्थाप्रगटीतुजपुढें॥१॥भूतेंमिथ्या
मृगजळ॥मीदीनकरसर्वकाळ॥नव्हेऐश्वर्यविकळ॥रतिमात्रफाल्गुन॥२॥
असेतद्बीजनित्यमी॥बुद्धिमंतांतबुद्धिमी॥तेजतेजस्वियांतमी॥तुकाह्मणेह
रिवदे॥३॥१०॥ ॥श्लोक॥ ॥बलंबलवतांचाहंकामरागविवर्जित
म्॥धर्माविरुद्धोभूतेषुकामोऽस्मिभरतर्षभ॥११॥ ॥सम०॥ ॥बल
वंतांतबलमीकामरागविवर्जित॥नधर्मासींजोविरुद्धकामहीतोविभूतिमी॥११॥
॥आर्या॥ ॥बलहीबलवंतांचेंपार्थाजेकामरागविवर्जितमी॥धर्माविरुद्धकां
हींभूतांमीजोननेतअंधतमी॥११॥ ॥दोहरा॥ ॥बलवंतनकोबळजुहोंका
मरागतिननाही॥कामरूपयेहिजुहोपरमबसेमोमाहि॥११॥ ॥ओवी॥

बळवंताचेजेबळ॥ कामरागविवर्जितसकळ॥ धर्माविरुद्धभूतामीकेबळ॥ का
 मतोमीचजाण॥११॥ ॥अभंग॥ ॥बळवंतामाजीबळ॥ तोमीचोलेमेघनी
 ळ॥ कामरागहीनचळ॥ नातुडेतेनित्यमी॥१॥ विरुद्धनधर्मासीं॥ कामतोमीगु
 णरासी॥ याचिलागीं पुण्यरासी॥ पैवेचती असंख्य॥२॥ अरेपार्थाधनुर्धरा॥
 चराचराचापसारा॥ वागवीतोसदयोदरा॥ तुकाह्मणेअनुभवे॥३॥ ११॥ ॥
 श्लोक॥ ॥येचैवसात्विकाभावाराजसास्तामसाश्चये॥मत्तएवेतित
 त्विद्धिनत्वहंतेषुतेमयि॥१२॥ ॥सम०॥ ॥आतांसत्वादिजेभावतेमि
 थ्यासर्पदोरमी॥ कींमीरज्जुनत्यासर्पीमजरज्जुंतसर्पतो॥१२॥ ॥आर्या
 सात्विकराजसतामसमजपासूनियांचभावहेसारे॥ त्यामाजीमीनवसेमजमा
 जीअसतिभावहेसारे॥१२॥ ॥दोहरा॥ ॥सात्विकराजसतामसाकोंजेहे
 सगरेभाय॥ येसबमोमेवसतहैमोहिनसोंजुचाय॥१२॥ ॥ओवी॥ ॥सा-
 त्विकराजसतामसभाव॥ मजपासूनिजालेसर्व॥ तेमजआधीनआहेतत्व॥
 तयामाजीमीनाहीं॥१२॥ ॥अभंग॥ ॥आतांसत्वगुणींशुद्ध॥ रजोगुणी

गी०

तोविरुद्ध॥ तमकेवळनिषिद्ध॥ भावअसेतयाने॥१॥ आहेमाझीसूत्रदोरी॥ त
 रींअक्षयतोरी॥ त्याचीआहेदानवारी॥ अप्रसिद्धांतआणवी॥२॥ तेमिथ्यास
 र्वदोर॥ रूपेआहेनिर्विकार॥ कींमीरज्जुनसेथार॥ मजरज्जुंतसर्पते॥३॥ तुका
 ह्मणेसत्यगोष्टी॥ आलीअनुभवासूष्टी॥ देवजाणेहेअट्टि॥ मायामोहेनेणती
 ॥४॥१२॥ ॥श्लोक॥ ॥त्रिभिर्गुणमयैर्भावेरेभिःसर्वमिदंजगत्॥ मो
 हितंनभिजानातिमामेभ्यःपरमव्ययम्॥१३॥ ॥सम०॥ ॥यांतीगु-
 णाचियाभावेमोहिलेंविश्वहेंमज॥ नेणेजोमीआत्मरज्जुगुणसर्पापलीकडे॥
 ॥१३॥ ॥आर्या॥ ॥भावतिन्हीहेपावनजालेंजगहेंइहींचमोहस॥ नेणे
 मातेपार्थात्रिगुणपरासर्वकामदेहास॥१३॥ ॥दोहरा॥ ॥तीनोगुणकेभा
 यजेतिनमोत्योसड्सार॥ मोकोंकोउनहिलखतइनतेपैलेपार॥१३॥ ओवी
 त्रिगुणमजपासोनिजाले॥ तेथूनिहेंविश्वरचिलें॥ तेणेंभुलोनिमजचुकलें॥
 नेणतिपरमअव्यय॥१३॥ ॥अभंग॥ ॥अरेत्रिगुणभावांत॥ विश्व-
 मोहलेंसंतत॥ मातेनेणोनियांमात॥ मायेचीचऐकती॥१॥ नेणेजोमीआत्मा

अ०
७

दोरु ॥ गुणसर्पापैल थोरु ॥ झाकी उघडी बाजारु ॥ तेसे न देगारुड ॥ २ ॥ उघडें ये
 तें अनुभवा ॥ बाळतारुण्यप्रभावा ॥ दृढपणा ही विसांवा ॥ तुका ह्मणे विसरले
 ॥ १३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ देवी त्वेषा गुणमयी मम माया दुरत्यया ॥ मामेव
 ये प्रपद्यंते मायामेतां तरंतिते ॥ १४ ॥ ॥ सम ॥ ॥ मी देव माझी त्रिगुणा
 हे माया तरवे न जे ॥ मातेचि जे भजतिते माये ते तरतां तिया ॥ १४ ॥ ॥ आर्या ॥
 देवी ही त्रिगुणमयी माझी माया जगांत दुस्तर ती ॥ येती शरण मला जे त्यांची माया
 समूळ निस्तरती ॥ १४ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ मेशी माया गुणमयी दुः सहसरे न जा-
 य ॥ आवे कोइ जो मोशरन सो उतरत सरव भाय ॥ १४ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ माझी
 माया हे त्रिगुण ॥ त्या जावया अशक्य जाण ॥ जे करिती माझे भजन ॥ मम माये
 ते ते तरती ॥ १४ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ मी देव माझी हे त्रिगुण वेणी हे ॥ नंदिनी
 संदे हे असंभाव्य ॥ १ ॥ नतर वेकांहीं उपावची नाही ॥ माते भजे तोही तरुं शके ॥
 २ ॥ माझी या नामाची सांगड फुकाची ॥ मग या मायेची सत्तारा हे ॥ ३ ॥ तुका ह्मणे
 माते बोलिला अनंत ॥ उतरले संत संख्या न से ॥ ४ ॥ १४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥

गी०

न मां दुष्कृतिनो मूढाः प्रपद्यंते नराधमाः ॥ माययाऽपहृतज्ञाना अस्मरं भा-
 वमाश्रिताः ॥ १५ ॥ ॥ सम ॥ ॥ माते न भजती पापी मूढ जे पुरुषाधम ॥
 जे भ्रष्ट बुद्धि मायेने पावले दैत्य भाव जे ॥ १५ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ माया ज्यांचे ज्ञान
 मानसि जे धरिते दैत्य मावाते ॥ दुष्कृति मूढ नराधम पावति मजन बळराम भावा-
 ते ॥ १५ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ पापी मूरख जे जगत सो न हि पावत मोह ॥ ग्यान क्रमा-
 या करी हन्यो अस्मर गुन न मे जोय ॥ १५ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ पापी मूरख जाण ॥ म-
 जनेण ती अधम जन ॥ मायेने हर पले ज्ञान ॥ अस्मर भाव पावले ॥ १५ ॥ ॥ अभंग
 माते न भजती पापी जे कुमती ॥ पुढे मूर्खोत्पत्ती जाली ज्यांची ॥ १ ॥ अधम ते प्राणी भ्र-
 ष्ट कुव्यसनी ॥ बुद्धि जे मायेनी हीरतीली ॥ २ ॥ पावले वैभवा दैत्याच्या कुभावा ॥ कु-
 हरांत दीवामाल बला ॥ ३ ॥ तुका ह्मणे संगीय माचानिः संगी ॥ हाराती कुसंगी क-
 ल्यवरी ॥ ४ ॥ १५ ॥ ॥ श्लोक ॥ चतुर्विधा भजंते मां जनाः प्रकृतिनो-
 ऽर्जुन ॥ आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥ १६ ॥ ॥ सम ॥
 भजती सकृती माते अर्जुना ते चतुर्विध ॥ आरोग्य काम जिज्ञासु अर्थार्थी आणि

अ०

७

आत्मविद॥१६॥ ॥आर्या॥ मजतीभावेमातेनरकोतेयाचतुर्विधप्रता॥
 ॥अर्थार्थजिज्ञासुआर्तज्ञानीअसेमहासकृती॥१६॥ दोहरा॥ पुण्य॥
 जेचारविधमोहीभजतचित्तचेत॥ ग्यानीरोगीकरमजीतजग्यामीसरवेन॥१७॥
 ओवी॥ ॥लोकचतुर्विधाभजतीमज॥ जेनरआहेतिसकृतांचेबीज॥ तले
 इच्छितिसहन॥ दुःखीअर्थकामीयेकज्ञानी॥१६॥ ॥अभंग॥ ॥भज
 तीपुण्याचेनयेधेफुकाचे॥ आमुच्यादाराचेअधिकारी॥१॥ चतुर्विधजाणाऐ
 कावेअर्जुना॥ ठेवीगोष्टीमनापेलतरी॥२॥ आरोग्यकामासदुसराजिज्ञास॥ अ
 र्थार्थपरीसआत्मविद॥३॥ ज्ञानीयांतयुक्तसांगेलअच्युत॥ तुकाहणैअ
 नाहींसखा॥४॥१६॥ श्लोक॥ तेषांज्ञानीनित्ययुक्तएकभक्तिर्वि-
 शिष्यते॥ प्रियोहिज्ञानिनोत्यर्थमहंसचममप्रियः॥१७॥ ॥सम-
 ज्ञानीत्यांतसदायुक्तएकत्वींभक्तिथोरतो॥ त्यासमीप्रियकींस्वात्मातोहीआत्मा
 मजप्रिय॥१७॥ ॥आर्या॥ ॥त्यांतविशिष्टज्ञानीकरितोजोएकभक्तिसु-
 त्यर्थ॥ तोज्ञानीहीप्रियमजत्याप्रियमीनित्ययुक्तइत्यर्थ॥१७॥ ॥दोहरा॥

गी- ग्यानीजोभगतीकरेसोसबतेअधिकाय॥ ग्यानीमोकोंभजबहोग्यानिमोहिमु-
 दाय॥१७॥ ॥ओवी॥ ॥त्यामध्येनित्ययुक्तहणोनी॥ मममतश्रेष्ठज्ञानी॥
 ॥ज्ञानियासिआवडेहणोनी॥ ज्ञानीतोमजप्रिय॥१७॥ ॥अभंग॥ ॥यु-
 क्तज्ञानीदिसेज्यांतभक्तियसे॥ येकत्वींविलसेभक्तिज्याची॥१॥ तोथोरअर्जुना
 आवडतोमना॥ त्याप्रियभावनाआत्माजैसा॥२॥ तोहीआत्मा मजप्रियहेंचि-
 निज॥ बोलेयदुराजतुकाहणै॥३॥१७॥ ॥श्लोक॥ ॥उदाराःसर्वए-
 वैतेज्ञानीत्वात्मेवमेमतम्॥ आस्थितःसहियुक्तात्मा मामेवानुत्तमांग-
 तिम्॥१८॥ ॥सम॥ ॥तेहीथोरपरिज्ञानीमीमदात्माचिमानितो॥ माते
 स्वसद्वतीतेचिभजतोयुक्तचित्तजो॥१८॥ ॥आर्या॥ ॥सर्वहीउदारपार्थ
 ज्ञानीआत्माचिमाक्षियेमतिला॥ मान्यअसेयुक्तात्मापावेआश्रितमलाचसद-
 तिला॥१८॥ ॥दोहरा॥ ॥मेरेमतयहसबबटेग्यानीमोकोंजान॥ उत्तमगती
 ऋपायतिनफलबळेनहिमान॥१८॥ ॥ओवी॥ ॥सर्वहेउदारअसती॥
 त्यामाक्षीज्ञानीतेमाझाआत्माहोती॥ हणूनिआश्रयेअसती॥ माक्षियातेसु

वे॥१८॥ ॥ अभंग ॥ ॥ तोही थोर पराजानीया शरीरा ॥ मानव स्त्री धारीमा
 नीताती ॥ १॥ माते सवे स्वाने ज्याचे ना भजने ॥ सद्गतीने मने वरायेला ॥ २॥ भजे
 युक्तचित्ते प्राचीन संचिते ॥ योजावेची ना ते कायामसा ॥ ३॥ अनुगगयेणे पेतुच
 लदुणे ॥ सार्थक करणे मानीतुका ॥ ४॥ १८॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ बहुना जन्मना
 मंते ज्ञानवान्मां प्रपद्यते ॥ वासुदेवः सर्वभित्समहात्मा सुदुर्लभः ॥ १९॥
 ॥ सम ॥ ॥ बहुजन्मा चिया अंती ज्ञानी माते भजे असा ॥ किं वासुदेव हे सर्वतो
 थोर अति दुर्लभ ॥ १९॥ ॥ आर्या ॥ ॥ बहुजन्माचे अंती पावे तो ज्ञानवंत भ
 वशमना ॥ जग वासुदेव रूपां पावे तो दुर्लभ प्रशस्तमना ॥ १९॥ ॥ दोहरा ॥ ॥
 बहुत जनम कोल हे ग्यानवंत रे मीत ॥ वासुदेव सब मेल रे सो दुर्लभ है नीत ॥ १९॥
 ओवी ॥ ॥ बहुत लन्म कष्टोनी ॥ ज्ञान पावे कूपे करूनी ॥ वासुदेव सर्व जाणो
 नी ॥ तो मज ऐसा दुर्लभ ॥ १९॥ ॥ अभंग ॥ ॥ बहुत जन्माचिये अंती ऐसी सो
 य ॥ लाभे निधी होय पायाळ्या ॥ १॥ ज्ञानी माते भजे ऐसा ची जाणीजे ॥ तोयने
 चि वर से कर्ण गर्भी ॥ २॥ किं वासुदेव दिसे भास सर्व ॥ जें विविस्तरे पर्व विधि-

गी०

मुखें ॥ ३॥ तो थोर दुर्लभ न अती सुलभ ॥ तुक्या आंगीं को भ उमटला ॥ ४॥ १९॥
 श्लोक ॥ ॥ कामैस्तेस्तेर्दत्तज्ञानाः प्रपद्यन्तेऽन्यदेवताः ॥ तन्तं नियममास्था
 यप्रकृत्या नियताः स्वया ॥ २०॥ ॥ सम ॥ ॥ ज्या ज्या कामीं ज्ञानने ले त्या
 त्या कामीं सरांतरां ॥ त्या त्याने मेवि भजती वश्य स्वप्रकृती सजे ॥ २०॥ ॥ आर्या
 त्या त्या कामे हरिलें ज्ञान ह्यणुनि अन्य देवताय जिती ॥ त्या त्या नियमा धरुनी प्रकृ
 तिसव श होउनी न त्या त्या जिती ॥ २०॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ ग्यान न हितिन के हि ये
 सेवत और आन देव ॥ आपने काम सुभाव से वंधो ज वाहि भेव ॥ २०॥ ओवी
 अभिलाषें ज्ञान गेलें ॥ अन्य देवता भजो लागले ॥ स्वप्रकृती वश जाले ॥ त्या त्या
 ने मे कसूनियां ॥ २०॥ ॥ अभंग ॥ ॥ ज्या ज्या कामीं ज्ञानने ले सरसाधन ॥
 अंतरा आयन घ्यावे ते हे ॥ १॥ त्या समी प्रिय कीं आत्मा च नित्य कीं ॥ तोही स्वात्मा
 बाकी काय उरे ॥ २॥ मज प्रिय प्रिय न व्हेच अप्रिय ॥ तुका तो स प्रिय किती वाणू ॥
 ॥ ३॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ यो यो यां यां तनुं भक्तः श्रद्धयाऽर्चिनुमिच्छति ॥
 तस्य तस्या च लो श्रद्धांतामेव विदधाम्यहं ॥ २१॥ ॥ सम ॥ ॥ जो

अ०

७

जीजेजीतनूभक्त श्रद्धेनेहणतोभजों॥ त्या त्यास अचळ श्रद्धा त्या त्या रूपाने देत
 से॥२१॥ आर्या॥ जीजेज्याज्या देवाइच्छी पूजावयासिभक्तीने॥ तेथें त्या
 ला देतो अचळ श्रद्धेसकपटयुक्तीने॥२१॥ ॥दोहरा॥ ॥श्रद्धा जीतजे श्रद्धा
 तही ज्या देवहि चित्तचाय॥ ताकीं ताहि माहि हो श्रद्धा देव तबदाय॥२१॥ ओवी
 जे ज्या देवातें भजती॥ श्रद्धेनें सिद्धी इच्छिती॥ त्याची मन कामना नृसी॥ त्या दे
 वतेने मी करी॥२१॥ अभंग॥ जीजेजीजी भक्तीतनु पुरातनू॥ श्रद्धेस-
 नातनु हणें भजों॥१॥ त्या त्यास अचळ श्रद्धेचा जिह्वाळा॥ देतो कुंतीवाळा त्या
 त्या रूपें॥२॥ आमुची आगत्य यत्तुली सांप्रत॥ तेसे त्या सर्वत्र माझ्या दादें॥३॥ मा
 तेच्या उदरीं वसवी कुमार॥ प्रीत भारे थारतुका पदी॥४॥२१॥ ॥श्लोक॥
 सतया श्रद्धया युक्तस्तस्याराधनमीहते॥ लभते च ततः कामानां येव वि-
 हिताहितान्॥२२॥ ॥सम०॥ ॥त्या श्रद्धेने त्यांस पूजी त्यांत जो अन्य
 सेवक॥ त्यां पासून हिजे पावे काम ते म्याच निर्मिले॥२२॥ ॥आर्या॥ ॥त्या
 श्रद्धेच करूनी तो त्या इतरां देवतां सचि भजोन॥ म्यांच दिल्लें फळ घेत्या देवापा-

गी०

सोनिया हि समजीन॥२२॥ ॥दोहरा॥ ॥जो वाहि श्रद्धा सहित पूजत वा-
 हि देव॥ दित जहो ही कामना वहे जानत नहि भेव॥२२॥ ओवी॥ श्रद्धे करू
 नि अन्य देवतीं॥ त्यांची आराधना करिती॥ जे इष्ट काम पावती॥ त्या अचळ
 श्रद्धा मीच असे॥२२॥ ॥अभंग॥ ॥त्या श्रद्धेने त्यांस पूजी सावकाश॥ त्या
 तजो अन्यास सेवा धारी॥१॥ त्यां पासून पावे काम सदभावे॥ कामातें स्वभावे मी
 च निर्मी॥२॥ सारांश जे वृत्ती सारोनी प्रवृत्ती॥ देतु आत्म प्रीती कृपा कूमी॥३॥ तु-
 का हणें देवन भक्त भाव॥ वायूचा प्रभाव कवळीत॥४॥२२॥ ॥श्लोक॥
 अंतवत्तु फलं तेषां तद्भवत्यल्पमेधसाम्॥ देवान्देवयजो यांति मद्भक्ता-
 यांति मामपि॥२३॥ ॥सम०॥ ॥अंतवत्तु फलें त्यांचीं अल्प बुद्धीस होति
 जीं॥ मेल्या ते पावती त्यांतें मद्भक्त हि मज प्रति॥२३॥ ॥आर्या॥ ॥परित्या अ-
 ल्पमतींचें पार्थी फळ नाशिवंत तूं समज॥ देवार्चक देवातें पावति मद्भक्त पावताति
 मज॥२३॥ ॥दोहरा॥ ॥फल श्रोडो पावत जु हे विना ग्यान हे मूढ॥ देव भगति
 देव तल हे मेरो मोको गूढ॥२३॥ ओवी॥ ॥हीन बुद्धि मागती॥ तेना शिवंत

अ०

७

फल पावती ॥ जयार्चन भजन तथा ते विगति ॥ मज भजती ते पावती मज ॥ २३ ॥ ॥
 अभंग ॥ ॥ अल्प बुद्धि ज्याला फलें प्राप्त त्याला ॥ होती सकळांला अंतर्धन ॥
 १ ॥ मेले ते तया स पावती बह्वचस ॥ मद्रक्तानिवास माझ्या दायीं ॥ २ ॥ ह्मणुनी या
 लानी असे जो साधनी ॥ तेणे मी निदानां नये सांडूं ॥ ३ ॥ आपुले माहा ल्यवर्णा ज
 लद श्याम ॥ तुका ह्मणे प्रेम असो येथें ॥ ४ ॥ २३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ अव्यक्त व्य
 क्ति मापन्नं मन्यंते मामबुधयः ॥ परं भावमजानंतो ममाव्ययमनुत्तमम्
 ॥ २४ ॥ ॥ सम ॥ ॥ व्यक्तिमीमानि तो ऐसें अव्यक्ता मूढ मानिती ॥ नेणतां
 परवस्तू ते जे अत्युत्तम अव्यय ॥ २४ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ अव्यक्ता मज आतां
 व्यक्ति स ऐसें विमानुनी भ्रमती ॥ उत्तम माझा अव्यय नेणुनियां परम भाव ते कु
 मती ॥ २४ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ ज्या की थोरी बुद्धि है जानत प्रगटन मोय ॥ अवि
 नासी उत्तम जु हो सब ते न्यारो जोय ॥ २४ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ माते कोणी नेणती
 अव्यक्त व्यक्ति आले ह्मणती ॥ माझा उत्कृष्ट भाव नेणती ॥ मूढ पणें ॥ २४ ॥ ॥
 अभंग ॥ पार्थाबा आपुले वर्णितो न वले ॥ भक्ते वश्य केले फल वर्णी ॥ १ ॥ व्य

१०

गी०

कमी मानी तो ऐसेंच कल्पितो ॥ अव्यक्ता स हो तो शब्द कैसा ॥ २ ॥ अज्ञान पणाने विसर
 ती मनें ॥ मूढ या भाव ने ये ती केवी ॥ ३ ॥ प्रत्यक्षा प्रमाण लावी ती दूषण ॥ अव्यक्त निर्गु
 ण गूढ कल्पी ॥ ४ ॥ नेणतां हे परवस्तु अगोचर ॥ अव्यय प्रकार अत्युत्तम ॥ ५ ॥ तुका
 ह्मणे दया हरिची असली या ॥ तरींच प्रत्यया गोष्टी येती ॥ ६ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥
 नाहं प्रकाशः सर्वस्य योगमाया समावृतः ॥ मूढोऽयं नाभिजानाति लोको मा
 मजमव्ययम् ॥ २५ ॥ ॥ सम ॥ ॥ झांकलों योगमाये ने सर्वां प्रकट मी न से ॥
 माते नेणे मूढ लोक जो अनादि अनंत मी ॥ २५ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ मी न दिसे सर्वां ला
 माये ने आसतो सदा गूढ ॥ मज अव्यय मला ते ह्मणुनि पार्थान जाणती मूढ ॥ २५ ॥
 ॥ दोहरा ॥ ॥ टक्यो जमाया जाल हो काहु को न प्रकास ॥ मूरख मोहिन जानि है अ
 जर अमर सरव बास ॥ २५ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ मी सर्वां स प्रगट नाही ॥ योगमाये
 ने वेष्टिले नाही ॥ अज अव्यय असो नही ॥ मूढ नेणती ॥ २५ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥
 झांकलों मी असे कोणा सी न दिसे ॥ योगमाया मासे मज बरी ॥ १ ॥ सर्वां सी प्रगट न दिसे मी
 अचाट ॥ मूढ फळ कट काय जाणे ॥ २ ॥ जोकां मी अनादी अनंत परवादी ॥ मोन जेथे वेदी

अ०

७

घेतलेसे ॥ ३॥ अगाधमीचहीकांहीजेस्वल्पही ॥ तुकागर्जेबाहीमृत्फलोकी ॥ ४॥ २५
 श्लोक ॥ ॥ वेदाहंसमतीतानिबर्तमानानिचार्जुन ॥ भविष्याणिचभूतानि-
 मांतुवेदनकश्चन ॥ २६॥ ॥ सम० ॥ ॥ जीगेलींत्यासमीजाणेहोतींत्यांसदिअ
 र्जना ॥ भूतेंहोणारहीजाणेमातेकोणहीचनेणती ॥ २६॥ ॥ आर्या ॥ ॥ भूतेंआ
 णिभविष्येंजाणेमीबर्तमानहांभूतें ॥ परित्यामाजीकीणीजाणेमातेकदापिनविभूतें
 ॥ २६॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ तेवितेजानतनहिवरतमानहैमीत ॥ होनहारसबकोल
 र्वेंमोहिलखेनहिजंत ॥ २६॥ ॥ ओवी ॥ ॥ पूर्वीजींजालींभूतें ॥ आतांचर्तमा
 नजींचर्तें ॥ भविष्यहिमजकळतें ॥ मलाकोणीनोळखेकीं ॥ २६॥ ॥ अभंग ॥
 जीगेलींतयांसजाणेमीवीरेशा ॥ होतींत्यांचीदशापाहताहे ॥ १॥ भूतेंभविष्यानेंहो
 णारजेपुढें ॥ आहेमजकडेजाणीवतें ॥ २॥ मातेंगाकोणीचनेणतीपांडवा ॥ ऐशान
 वालाबाकितीसांगूं ॥ ३॥ तुकाह्मणेआत्माजाणजेसादेह ॥ देहाससंदेहआत्मरूपी ॥ ४॥
 ॥ २६॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ इच्छाद्वेषसमुत्थेनद्वंद्वमोहेनभारत ॥ सर्वभूतानिसं
 मोहंसर्गेयांतिपरंतप ॥ २७॥ ॥ सम० ॥ ॥ प्रियेच्छाअप्रियद्वेषेद्वंद्वमोहेकरू

नियां ॥ सर्वभूतेंसृष्टिकाळींमोहपूर्वीलपावती ॥ २७॥ ॥ आर्या ॥ ॥ इच्छाद्वेष
 भवाच्यापडोनियांद्वंद्वमोहजाळातें ॥ सर्वहिभूतेंपार्थापावतिमोहाससृष्टिकाळातें ॥
 २७॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ रागद्वेषअग्यानतेंसबेजमोहितहोय ॥ मानलेतहैआपको
 हमहैसखनउदोय ॥ २७॥ ॥ ओवी ॥ ॥ इच्छाद्वेषापासन ॥ द्वंद्वमोहउपज-
 लातेथुन ॥ तेंभूतसृष्टिचेंआदिजाण ॥ मोहातेंपावतीअर्जना ॥ २७॥ ॥ अभंग ॥
 प्रियइच्छातैसाअप्रियांतद्वेष ॥ होतसेउत्कर्षत्रिभुवनीं ॥ १॥ द्वंद्वमोहयासीअसेमू
 ळबीज ॥ जाणसीसहजबोलोआही ॥ २॥ सर्वभूतेंसृष्टिकाळींमोहालागीं ॥ पावती
 प्रसंगीअनुभवे ॥ ३॥ पूर्वीलमोहदोगबोवीजीवमणी ॥ तुकाह्मणेखाणीदुःखाचीजे
 ॥ ४॥ २७॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ येषांत्वंतगतंपापंजनानांपुण्यकर्मणाम् ॥ तेद्वंद्व
 मोहनिर्मुक्ताभजंतेमांददव्रताः ॥ २८॥ ॥ सम० ॥ ॥ ज्याच्याअंतरिचींगेलींपा
 पपुण्यक्रियाबळें ॥ मातेभजतितेद्वंद्वमोहत्यागेंददव्रत ॥ २८॥ ॥ आर्या ॥ ॥ ज्यांचें
 पापनिमालेंलोकींजेफारपुण्यवंतजन ॥ तेद्वंद्वमोहविरहितकरितीमाझेददव्रतीभ
 जन ॥ २८॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ पुण्यकरेजेजगतमेंदुरीकियेनिजपाप ॥ सोऊळूदत

मोहनेंमोकोपावनआप॥२८॥ ॥ओवी॥ ॥त्याचेंपापगेलें॥तेदहमोहनिर्मुक्त
झाले॥माझेभजनींनियाले॥दृढबुद्धिकरुनियां॥२८॥ ॥अभंग॥ ॥क्रिया
चोखज्यांचीतिचीयाबळानें॥कांपृथ्वीजळानेंनीचपाहावी॥१॥ ज्यांच्याअंतरींवींगे
लांपुण्यपापें॥आंगींमारेसर्पेंचंदनाच्या॥२॥ मातेंजोभजेलसुंदेलनिश्चये॥त्यासी-
नाहींभयदोषांचेंया॥३॥ दृढव्रततेचीघेणारमोक्षासीं॥तुकाह्मणेंऐसीगोष्टीजाली॥
॥४॥२८॥ ॥श्लोक॥ ॥जरामरणमोक्षायमामाश्रित्ययनंतिये॥तेब्रह्म-
विदुःकृत्स्नमध्यात्मं कर्मचाखिलम्॥२९॥ ॥सम०॥ ॥नाशावयाजरामृत्क-
यलज्यांचेंमदाश्रये॥तेब्रह्मजाणतीकींतेसर्वअध्यात्मकर्मही॥२९॥ ॥आर्या॥
वारायाजन्मजरायोगीकरितीप्रयत्नजेसकळ॥माझाआश्रयकरुनीअध्यात्मब्रह्म
कर्मत्यासकळ॥२९॥ ॥दोहरा॥ ॥जरामरणकेहानिकोंजेकोंडकरतउपाय॥ज-
नततेअध्यात्मब्रह्मकरमकेभाय॥२९॥ ॥ओवी॥ जरामरणनाशार्थी॥आ-
श्रयेममयत्नकरिती॥तेब्रह्मजाणती॥कर्मअध्यात्मअवघें॥२९॥ ॥अभंग॥
नासावयाजन्ममरणाचेंमूळ॥जेकांयत्नशीळमदाश्रये॥१॥ तेब्रह्मजाणतीका

शास्त्रवजर्ही॥अध्यात्मकसारीकर्ममार्गु॥२॥ तेचिगातरलेतारीतीआणीका॥मा-
गंहाआसकाविस्तारुनी॥३॥ तुकाह्मणेंआतांसेवटीलश्लोक॥तेजगन्नायकबोले
कैसा॥४॥२९॥ ॥श्लोक॥ ॥साधिभूताधिदैवंमांसाधियज्ञंचयेविदुः॥प्र-
याणकालेऽपिचमांतेविदुर्युक्तचेतसः॥३०॥ ॥सम०॥ ॥अधिभूताअधि-
यज्ञासहजोअधिदैवमी॥त्यामातेंजाणतीप्राणप्रयाणींतेचिजाणती॥३०॥ ॥
आर्या॥ ॥मीसाधिदैवपार्थीसाधिमरवहिसाधिभूतमीचअसे॥जाणतिमजजे
अंतीजाणतिमजनित्ययुक्ततेचिअसे॥३०॥ ॥दोहरा॥ ॥अधिदैवतअधि-
भूतसोंमोकोजानतमीत॥मरनसमभूलतनहिंजोगीमोकोचित्त॥३०॥ ओ०
अधिभूतअधिदैवतमाझेवाई॥जाणतीयज्ञवेत्तेयज्ञासहि॥मरणकाळींमज
जाणितलेंपांही॥तेयोगयुक्तझाले॥३०॥ ॥अभंग॥ ॥अधिभूताअधि-
यज्ञासिरेपार्थी॥सहितवीरनाथाअधिदैव॥१॥ मीचहोयऐसाभरवंसामानुनी॥
भजतीअनुदिनींप्राणीजेकां॥२॥ प्रयाणीहीतेचीजाणतीपांडवा॥तुकाह्मणेंजी-
वाकेलेंमुक्त॥३॥३०॥ ॥इतिश्रीभद्रगवद्गीतायांयोगेशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुनसं

वादेज्ञानविज्ञानयोगोनामसप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥ ॥ वामन ॥ ॥ इति टीकासम
 श्लोकी अध्यायासप्तमावरी ॥ श्रीपार्थसारथीकर्ताजोवामनमनोरथी ॥ ७ ॥ ॥
 अभंग ॥ ॥ ऐसेहेप्रसंगसंपलेपेंगात ॥ गीतादेवीभक्तवरदानी ॥ १ ॥ श्रवणे
 पठणेकरीकार्यसिन्धी ॥ माईकउपाधीवास्तूनियां ॥ २ ॥ तुकाविनवणीकरीसा
 धुजना ॥ श्रवणीभावनाशुद्धधरा ॥ ३ ॥ ७ ॥ ॥ इति गीतार्थबोधिन्यां श्रीम
 द्भगवद्गीताटीकायांसप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

गी०

श्रीगणेशायनमः॥ ॥वामन॥ ॥पूर्वाध्यायीअर्जुनाचाप्रश्नकींश्रे
यएकजे॥ तेसांगकर्मसंन्यासअथवाकर्मयोगचि॥१॥ श्रीकृष्णोत्तरदिन्हेंकीं
मोक्षार्थीतियासियां॥ दोहींविणेनव्हेसिद्धिहेसाक्षेपपरस्परें॥२॥ हेघडेसांख्य
योगासीकींत्यादोहींतयेकची॥ अनुष्ठितांसिद्धिपावेबोलिलीउभयत्रजे॥३॥ स
न्यासस्तमहाबाहोदुःखमाप्नुमयोगतः॥ याश्लोकांतविनाकर्मबोलिलान्यासदु
र्लभ॥४॥ तयोस्तकर्मसंन्यासात्कर्मयोगोविशिष्यते॥ याश्लोकींकर्मयोगातेश्रे
ष्ठदोहींतबोलिला॥५॥ हेतोर्विदुषींकर्मयोगाचीनीचपायरी॥ संन्यासज्ञान
सिद्धीचीसेवटीलीचपायरी॥६॥ याचाबोलुनियांभावविरोधपरिहारया॥ अ
ध्यायप्रथमारंभीकरीश्लोकद्वयेहरि॥७॥ काम्यानांकर्मणांन्यासंसंन्यासंक
वयोविदुः॥ ऐसेंपुढेंबोलणारअध्यायीअठराविया॥८॥ संन्यासदोंपरीऐसा
कींकाम्यत्यागएकहा॥ शिखासूत्रादिकत्यागन्यासआश्रमरूपतो॥९॥ निर
ग्निआश्रमन्यासशुद्धचित्तासबोलिला॥ कर्मयोगाविणेंजोकांपूर्वदुर्लभवर्णि
ला॥१०॥ टाकूनि कामसंकल्पकर्मैरुष्णार्पणेंकरी॥ कर्मचित्याससंन्याससाधे

अ०

६

रेंपार्थात्यालाचयोगतूजाण ॥ सन्यासत्यागाविणकोणीयोगीनव्हेतुहीआण
 ॥२॥ ॥दोहरा॥ ॥न्याकोंसंन्यासीहिकहतहैवहैजोगतूजान ॥ बिनसं
 न्यासहिजोगनहीयहसाचतूमान ॥२॥ ॥ओवी॥ ॥न्यातेंसंन्यासीस्पृ
 ती ॥ तोयोगजाणेंनिश्चिती ॥ संकल्पनटाकिलाकिरीटी ॥ तोयोगीनव्हे ॥२॥
 ॥अभंग॥ ॥ह्मणाचाजोसंन्यासतो ॥ कर्मयोगसिद्धहोतो ॥ दोहामार्गेजैसा
 जातो ॥ येकाक्षेत्रावेदाया ॥१॥ कीयाकाम्याचेत्यागें ॥ जोसंन्यासघेतूआंगें ॥ क
 र्मयोगहीप्रसंगें ॥ नव्हेकाहीदुसरा ॥२॥ तुकाविनवीभावार्थी ॥ लोकपरिसोतप
 रमार्थी ॥ न्यासप्रीतयोगपंथी ॥ अहर्निशीअखंड ॥३॥ २॥ ॥श्लोक॥
 ॥आरुरुक्षोर्मुनेर्योगं कर्म कारणमुच्यते ॥ योगारूढस्य तस्यैव शमः
 कारणमुच्यते ॥३॥ ॥सम०॥ ॥योगारुरुक्षजोज्ञानी कर्मत्यासहि
 कारण ॥ तयाचयोगारूढासींध्यानस्थितिसकारण ॥३॥ ॥आर्या॥
 ॥योगारुरुक्षमुनिजोपार्थाकारणतयासितेंकर्म ॥ योगारूढमुनीलाकारणश
 मतोचिदेमहार्थ ॥३॥ ॥दोहरा॥ ॥जोकरमतेंलहतहैग्यानीचिन्तवि

॥इतिपार्थात्यालाचयोगतूजाण ॥ सन्यासत्यागाविणकोणीयोगीनव्हेतुहीआण
 ॥२॥ ॥दोहरा॥ ॥न्याकोंसंन्यासीहिकहतहैवहैजोगतूजान ॥ बिनसं
 न्यासहिजोगनहीयहसाचतूमान ॥२॥ ॥ओवी॥ ॥न्यातेंसंन्यासीस्पृ
 ती ॥ तोयोगजाणेंनिश्चिती ॥ संकल्पनटाकिलाकिरीटी ॥ तोयोगीनव्हे ॥२॥
 ॥अभंग॥ ॥ह्मणाचाजोसंन्यासतो ॥ कर्मयोगसिद्धहोतो ॥ दोहामार्गेजैसा
 जातो ॥ येकाक्षेत्रावेदाया ॥१॥ कीयाकाम्याचेत्यागें ॥ जोसंन्यासघेतूआंगें ॥ क
 र्मयोगहीप्रसंगें ॥ नव्हेकाहीदुसरा ॥२॥ तुकाविनवीभावार्थी ॥ लोकपरिसोतप
 रमार्थी ॥ न्यासप्रीतयोगपंथी ॥ अहर्निशीअखंड ॥३॥ २॥ ॥श्लोक॥
 ॥आरुरुक्षोर्मुनेर्योगं कर्म कारणमुच्यते ॥ योगारूढस्य तस्यैव शमः
 कारणमुच्यते ॥३॥ ॥सम०॥ ॥योगारुरुक्षजोज्ञानी कर्मत्यासहि
 कारण ॥ तयाचयोगारूढासींध्यानस्थितिसकारण ॥३॥ ॥आर्या॥
 ॥योगारुरुक्षमुनिजोपार्थाकारणतयासितेंकर्म ॥ योगारूढमुनीलाकारणश
 मतोचिदेमहार्थ ॥३॥ ॥दोहरा॥ ॥जोकरमतेंलहतहैग्यानीचिन्तवि

चेपार्थात्वालाचयोगतूजाण ॥ सन्यासत्यागाविणकोणीयांगीनहेतुहीआण
 ॥२॥ ॥दोहरा॥ ॥ज्याकोंसंन्यासीहिकहतहैवहैजोगतूजान ॥ बिनसे
 न्यासहिजोगनहीयहसाचतूमान ॥२॥ ॥ओवी॥ ॥ज्यातेसंन्यासीस्पण
 ती ॥ तोयोगजाणेंनिश्चिती ॥ संकल्पनटाकिलाकिरीटी ॥ तोयोगीनहे ॥२॥
 ॥असंग॥ ॥ह्याणावाजोसंन्यासतो ॥ कर्मयोगसिध्दहोतो ॥ दोहीमार्गेजैसा
 जातो ॥ येकासेत्रावेदाया ॥१॥ कीयाकाम्याचेत्यागे ॥ जोसंन्यासपेतूआंगें ॥ क
 र्मयोगहीप्रसंगें ॥ नहेकाहीदुसरा ॥२॥ तुकाचिनवीभावार्थी ॥ लोकपरिसोतप
 रमार्थी ॥ ज्यासप्रीतयोगपंथी ॥ अहर्निशीअखंड ॥३॥ २॥ ॥श्लोक॥
 ॥आरुरुक्षोर्मुनेर्योगं कर्म कारणमुच्यते ॥ योगारूढस्य तस्यैव शमः
 कारणमुच्यते ॥३॥ ॥सम०॥ ॥योगारुरुक्षजो ज्ञानी कर्मत्यासहि
 कारण ॥ तयाचयोगारूढासीं ध्यानस्थितिसकारण ॥३॥ ॥आर्या॥
 ॥योगारुरुक्षमुनिजोपार्थाकारणतया सितेकर्म ॥ योगारूढमुनीलाकारणश
 मतोचिदेमहाराम ॥३॥ ॥दोहरा॥ ॥जोकरमतेलहतहैग्यानीचितवि

चार ॥ जोगहिलहेशांतिहिगयेबिखेबिंद्रियनमार ॥३॥ ॥ओवी॥ ॥यो
 गारूढजोइच्छित ॥ तयाकर्महेंनिश्चांत ॥ योगपावल्याशांत ॥ शमबुद्धितोची ॥३॥
 ॥असंग॥ ॥योगारूढजोकांज्ञाता ॥ जगीव्हावयामान्यता ॥ संपा
 दितआमुचीवार्ता ॥ पैंगाजीवींधरोनी ॥१॥ कर्मत्यासहीपांडवा ॥ कारणहोयया
 गौरवा ॥ जैसेतेलबळेंदिया ॥ प्रभादावीअनंत ॥२॥ तयायोगारूढालागी ॥ ध्या
 नस्थितकारणआंगी ॥ पुढेंउजकीहेमांगी ॥ तुकयाकारागीरतो ॥३॥ ३॥
 ॥श्लोक॥ ॥यदाहिनेंद्रियार्थेषु न कर्मस्वनुषजते ॥ सर्वसंकल्पसंन्या
 सीयोगारूढस्तदोच्यते ॥४॥ ॥सम०॥ ॥जेव्हांनविषयीगुंतेकर्म
 हीनरुतेमन ॥ भोगसंकल्पहीटाकीतेव्हांआरूढबोलिजे ॥४॥ ॥आर्या॥
 जेव्हांकुंतीतनयाटाकुनिसंकल्पजाळभासूढ ॥ कर्मआणिकविषयीउदासजो
 तोचियोगआरूढ ॥४॥ ॥दोहरा॥ ॥बिखयनसोंऔरकरमसोंहो
 यप्रीतजबदूर ॥ सबसंकल्पनकोंतजेजोगरहेतवपूर ॥४॥ ॥ओवी॥
 ॥इंद्रियार्थजालाहीन ॥ कर्मनिपजोराहेआपण ॥ तयासिसंन्यासीस्पण

न ॥ योगारूढबोलिजे ॥४॥ ॥असंग॥ ॥जेहानविषयीकदा ॥गुंते
 दैविकसंपदा ॥सुजसंगतोप्रमदा ॥लाघवजेसेंसुकासी ॥१॥ कर्महीनरुतेमन ॥जे
 सेश्रीपादास्यम ॥जालागजकाजीबाहन ॥जागाहोतांतेमिथ्या ॥२॥ टाकीभोगाचे
 संकल्प ॥गेलाजीवीचाविकल्प ॥तेव्हाआरूढज्ञानदीप ॥बोलतोतुकयाऐसें ॥३॥
 ४॥ ॥श्लोक॥ ॥उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ॥ आत्मै-
 वदयात्मनोबंधुरात्मैवरिपुरात्मनः ॥५॥ ॥सम॥ ॥उत्थरावेंचित्ति
 तालाप्रपंचीबुडऊंनये ॥मित्रहेंआपुलेंचित्तिशत्रुहीचित्तिआपुलें ॥५॥ ॥आ-
 र्या ॥ ॥उत्थरिजोअपआपणाकरिजेअपुलानघातआहोतो ॥मित्रहिअपुल
 आपणपार्थाअपुलाचिशत्रुहीहोतो ॥५॥ ॥दोहरा ॥ ॥निजआतमकूं
 उत्थरतअधोगमनकरेहेत ॥आतमाहीरिपुआपनकोंआतमाहीस्वरुदेत ॥५॥
 ॥ओवी ॥ ॥निजआत्माउत्थरत ॥उद्योगावांचूनिमनठेवित ॥आपला
 शत्रुआपणजाणत ॥मित्रआपुलेंचित्तिपै ॥५॥ ॥असंग ॥ ॥अरेवि-
 षयडोहांत ॥जेकांबुडालेसंतत ॥तेंतवउत्थरावेंचित्ति ॥आत्मबळेअभ्यासें ॥१॥

नयेबुडऊंप्रपंची ॥पुढेंजाणीवगेल्याची ॥कोणपुसेधनवंताची ॥लाजजायध-
 नगेल्या ॥२॥ मित्रहेंआपुलेंचित्ति ॥साह्यजाहल्याफळदेत ॥शत्रुहिहेंचहोत ॥हा
 उत्थरुनिअनर्थ ॥३॥ तुकासणेसर्वाधिक ॥साधनहेंचिगमेयेक ॥चित्तिजाल्याप्रस-
 म्मुख ॥कायउणेंलाभासी ॥४॥ ५॥ ॥श्लोक॥ ॥बंधुरात्मात्मनस्तस्य
 येनात्मैवात्मनाजितः ॥ अनात्मनस्तशत्रुत्वेवर्तेतात्मैवशत्रुवत् ॥६॥
 ॥सम॥ ॥मित्रत्याचेंचतेंचित्तिजेंस्वरूपेंचिजिकिलें ॥अनात्मज्ञासशत्रु
 त्वेवर्तेचित्तिचिशत्रुवत् ॥६॥ ॥आर्या ॥ ॥जिंकीमनजोत्याचेंमानसतेंआ-
 त्मबंधुहितकरतो ॥मानसअनात्मयाचेंहांतेंअपुलारिपूहितोकरतो ॥६॥
 ॥दोहरा ॥ ॥आपहिजित्येआतमासोईबंधुयाहि ॥जिनजीत्योनहिजुवहेअर-
 हेवरततताही ॥६॥ ॥ओवी ॥ ॥बंधुरात्माचित्तिजितोनी ॥तेंचित्तिबंधू-
 जाणोनी ॥स्वरूपीवोळखीनाणी ॥चित्तिशत्रुवत्बर्ते ॥६॥ ॥असंग ॥
 ॥मित्रचित्तितेंह्मणावे ॥जेकांस्वरूपीविसावे ॥विश्वरूपअनुभवे ॥जिंकीस्वात्ममती-
 ने ॥१॥ हेकांअलभ्यसाधन ॥विधिइंद्रचंद्रेशान ॥मानवतीऐसामान ॥पैभोगीते

निवाडे ॥२॥ नाहींतरी अज्ञानांत ॥ मिथ्या भवसिंधु दावीत ॥ तुका ह्मणे जीवत्वांत ॥ होय शत्रु हे शाल्या ॥३॥ ६॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ जितात्मनः प्रज्ञांत
 स्य परमात्मा समाहितः ॥ शीतोष्ण सुखदुःखेषु तथा मानापमानयोः ॥ ७
 ॥ ॥ सम ॥ ॥ शांताचे जित चित्ताचे थारे चित्त वरें स्थिर ॥ मानापमानां
 शीतोष्णी सुखदुःखांत जें सम ॥ ७॥ ॥ आर्या ॥ ॥ निज मन शांतात्मा जो
 त्याचा आत्मा भवार्णवांत तरे ॥ शीतोष्णी सुखदुःखां मानापमानां असे समाहित तरे ॥
 ७॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ जिन जित्यो हे आतमा शांतिले बहु ग्यान ॥ शीत उष्ण
 सुखदुःख जरा और मान अपमान ॥ ७॥ ॥ ओवी ॥ ॥ मन जिणे निशां
 ति पावे ॥ तथा परनिष्ठा जाणावे ॥ ऐशियासि सुखदुःख न पावे ॥ तैसेच मानापमा
 न ॥ ७॥ ॥ अभंग ॥ ॥ अरे शांताचे कुरुपती ॥ जित चित्ताची आयती ॥
 थोर पण हे निगुती ॥ चित्त थारे स्वरूपी ॥ १॥ त्याचे चित्त हेची वीरा ॥ मान अपमान
 वारा ॥ झगटल्या या शरीरा ॥ मेरू ऐशी धैर्यता ॥ २॥ तैसेच शीत उष्ण ॥ विषा मृता
 जैसा रुष्ण ॥ सुखदुःखांतो सहिष्णु ॥ तुकयाचको ने दिजे ॥ ३॥ ७॥ ॥ श्लो

क ॥ ॥ ज्ञान विज्ञान तृप्तात्मा कूटस्थो विजितेंद्रियः ॥ युक्त इत्युच्यते योगी
 समलोष्टाश्मकांचनः ॥ ८॥ ॥ सम ॥ ॥ ज्ञानें अनुभवे तृप्त जो कूटस्थ जि
 तेंद्रिय ॥ तो योगा रूढ की हे मभेंडा धोंडा जया सम ॥ ८॥ ॥ आर्या ॥ ॥ जो
 कूटस्थ जितेंद्रिय विज्ञान ज्ञान तृप्तिने धाला ॥ देंकुळ धोंडा सोने ज्या सम तो युक्त मा
 न्य विबुधाला ॥ ८॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ जाने ग्यान विग्यान जो और बिंद्रि जि
 त होय ॥ सो नो पाखान एक सम गने सो जोगी होय ॥ ८॥ ॥ ओवी ॥ ॥ ज्ञा
 न विज्ञान तृप्त जाले ॥ अविनाश विषय गेले ॥ जयां सुवर्ण मृत्तिका हे न कळे ॥ ते पो
 गी जाणतू ॥ ८॥ ॥ अभंग ॥ ॥ ज्ञान भोज्य गुरु हाते ॥ धाला जे उनिवृ
 त्तीतें ॥ सुखें उद्गार अवचितें ॥ पैंगा देतू सर्वदा ॥ १॥ जितेंद्रिय ब्रह्मचारी ॥ राहे कूट
 स्थ व्यापारी ॥ भासेन भासे अंतरी ॥ ज्याचा अंत अढळे ना ॥ २॥ तोच योगा रूढ हे म
 ॥ धोंडा भेंडा जया सम ॥ तुका ह्मणे सर्वोत्तम ॥ हेरोकडी प्रतीती ॥ ३॥ ८॥ ॥ श्लो
 क ॥ ॥ सह नित्रायुदासीन मध्यस्थ द्वेष्यबंधुषु ॥ साधुष्वपि च पापेषु
 समबुद्धिर्विशिष्यते ॥ ९॥ ॥ सम ॥ ॥ मित्र शत्रु उदासीन मध्यस्थ अ

सरवेसखे ॥ साधुपापीअडांसर्वसमबुद्धिविशेषतो ॥ ९ ॥ ॥आर्या॥
 ॥हेष्यउदासीनरिपूबंधूमध्यस्थसहृदअणिमित्र॥साधुपापीयांकापाहेसमतो
 विशिष्टसर्वत्र ॥ ९ ॥ ॥दोहरा॥ ॥मित्रउदासीशत्रुपुनिऔरनिजबंधुसम
 न॥साधुपापीचित्तमेंगनेएकउनमान ॥ ९ ॥ ॥ओवी॥ ॥सोयरेबंधूमि
 त्रजन॥वैरीसखाउदासीन॥यातेमानीसमान॥तोसमबुद्धी ॥ ९ ॥ ॥अमं
 ग॥ ॥कोणीकापिलियामान॥दुःखेनपवेरुदन॥मित्रजोडेरजसुन॥गज
 वाहनीमिरवी ॥ १ ॥ ॥दोहीसारिखेजयासी॥तैसेंचित्तसरव्यापासी॥घेतनित्यवि
 साव्यासी॥असखाहीतेविंच ॥ २ ॥ ॥साधुबोधामिथ्याबोली॥समबुद्धीपूजाके
 ली॥तुकाह्मणेज्ञानवल्ली॥त्याचीजालीसफळ ॥ ३ ॥ ॥श्लोक॥ ॥योगी
 युंजीतसततमात्मानंरहसिस्थितः॥एकाकीयतचित्तात्मानिराशीरपरि
 ग्रहः ॥ १० ॥ ॥सम०॥ ॥कर्मयोगींचित्तयोजीसदाएकांतसेउनी॥स्थि
 रचित्ततनूएकटाकीआशापरिग्रह ॥ १० ॥ ॥आर्या॥ ॥जोसंयमचि
 तात्मापार्थानिष्कामसंचयत्यागी॥येकांतीएकाकीब्रह्मीयोजीमनासजोयोगी

गी०

॥ १० ॥ ॥दोहरा॥ ॥बैठेकैसेएकचित्तजोगीसाधेजोग॥एकाकीचाहेन
 कलुजोरेनहिसखभोग ॥ १० ॥ ॥ओवी॥ ॥योगीयेकांतीबैसोनी॥अ
 सावेरहस्यध्यानी॥चित्तआत्माजितोनी॥टाकीआशापरिग्रह ॥ १० ॥ ॥अ
 भंग॥ ॥कर्मयोगींचित्तयोजीसदोदित॥जेसायोगीघेतदिव्यरस ॥ १ ॥ ॥ये
 कांतसेवनआवडतेमन॥पथ्यानेलोढूनशाहाणावागे ॥ २ ॥ ॥स्थिरचित्तेंचित्तीये
 कजगत्पती॥सद्विद्यासप्रीतीअनुरागे ॥ ३ ॥ ॥टाकीआशातैसापरिग्रहवीरेशा॥
 नाहीजीवदशातुकाह्मणे ॥ ४ ॥ १० ॥ ॥श्लोक॥ ॥शुचौदेशेप्रतिष्ठाप्य
 स्थिरमासनमात्मनः॥नात्युच्छ्रितं नातिनीचंचैलाजिनकुशोत्तरं ॥ ११ ॥
 ॥सम०॥ ॥स्थापूनियांशुल्लेखदेशींस्थिरआसनआपुलें॥नबहुउंचना
 नीचकुशाचर्मावरीपट ॥ ११ ॥ ॥आर्या॥ ॥शुल्लेखस्थानीअपुलेंस्थिर
 आसनघालुनीसयोगरते॥अत्युच्चनीचहिनजेवस्त्राजिनदर्भज्यांतउत्तरते
 ॥ ११ ॥ ॥दोहरा॥ ॥ठोरपुनितनिहारकेकरिआसनविस्तार॥नहीऊं
 चोनीचोनहीपटकुशाचर्मविथार ॥ ११ ॥ ॥ओवी॥ ॥पवित्रशुल्लेखदेशी

अ०

६

जाण ॥ स्थीरकरावें आसन ॥ उंचनीचनसावें जाण ॥ कुशाचर्म आशरीनी ॥ ११ ॥

॥ अमंग ॥ ॥ स्थापूनियां शुद्धदेवीये प्रसिद्ध ॥ प्रयाग अंबुध संतग्राम ॥ ११ ॥ स्थीरहें आपुलें आसन जेणें केलें ॥ बहू उचल कें ऐसे नको ॥ २ ॥ नीचतरि भूमी दोष लागे उर्मी ॥ कुशामृगचर्म पिट दिव्य ॥ ३ ॥ तेथें मसुहूर्ते बैसे वें निरुते ॥ आठ बीगुरूतें तुका हणें ॥ ४ ॥ ११ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ तत्रैकाग्रं मनः कृत्वा यत्तच्चित्तं

द्वियक्रियः ॥ उपविश्या सनेयुं ज्याद्योगमात्मविशुद्धये ॥ १२ ॥ ॥ सम०

॥ ॥ करूनि मन एकाग्र स्थिर चित्तें द्वियक्रिया ॥ चित्त शुद्ध्यर्थ योजावा योग बैसो नि आसनी ॥ १२ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ त्या आसनि बैसो नि करूनि एका

ग्रधीर चित्त मुनी ॥ आत्मविशुद्धी साठीं योजावा योग इंद्रियें दसुनी ॥ १२ ॥

॥ दोहरा ॥ ॥ करी बैठे मन कों थीर सब बिंद्रिय न कों जीत ॥ करिके आत्म शुद्ध कों जोग करे यारीत ॥ १२ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ मन इंद्रियें चित्त ने सुनी ॥ बै

सावें तये आसनी ॥ आत्म शुद्धी व्हावया लागोनी ॥ योग करावा ॥ १२ ॥ ॥ अ

मंग ॥ ॥ करूनी मानस एकाग्र ह्यास ॥ नेदी बाह्य पै समना घेवों ॥ ११ ॥ स्थिर

गी०

चित्त होय इंद्रियां सक्रीया ॥ बोकंग तिपाया सदे दित ॥ २ ॥ चित्त शुद्ध्यर्थ चा योग पै

हटाचा ॥ जयो आसनाचा तुका हणें ॥ ३ ॥ १२ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ समं काय शिरो

ग्रीवं धारयन्नचलं स्थिरः ॥ संप्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वं दिशश्चानवलोकयन् ॥

१३ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ माज पाठ शिर ग्रीवानी दहे धरूनी स्थिर ॥ ठेऊन दृष्टि

नासा ग्रीन पाहाव्या दिशा दश ॥ १३ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ काय शिर ग्रीवा तें स

म अचळ करूनि नासाग्र ॥ पाहुनि दिशान पाहुनि करूनि ब्रह्मी मनास एकाग्र ॥

१३ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ काया शिर और ग्रीव कों राखे एक समान ॥ दृष्टि

धरे निज नाशिका देख नही दिश आन ॥ १३ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ काया सम

करो नि कटी हनवटी ॥ दृष्टी दीजे नासा पुटी ॥ स्थीर कीजे श्वासाची परिपाटी ॥

दिशा अवलोकन करावें ॥ १३ ॥ ॥ अमंग ॥ ॥ माज पाठ शिर ग्रीवा

नीट स्थीर ॥ धरूनि निर्धार स्थिर कीजे ॥ १ ॥ उठतां उपाधी तैशा देहिं आधी ॥ गि

कीजे अंबुधी न दाजै सा ॥ २ ॥ आवरो निमना धरी जो धारणा ॥ तुका हणें जाण

योगीया तो ॥ ३ ॥ १३ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ प्रज्ञांतात्मा विगतभीर्ब्रह्मचारि

अ०

६

व्रते स्थितः ॥ मनः संयम्य मच्चित्तो युक्त आसीत मत्परः ॥ १४ ॥ ॥ सम० ॥
 ॥ मननिर्भयजो शांत ब्रह्मचारी व्रतस्थजो ॥ मद्रूपी लाउनी चित्तवसे मय
 रहोउनी ॥ १४ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ मजवरि मनज्या चेत्या शांतात्म्या चें समूक
 भय परतो ॥ सब्रह्मचर्य रतजो युक्त असो मन दमूनि मत्परतो ॥ १४ ॥ ॥ दोह
 रा ॥ ॥ शांत गहें भयको तजे ब्रह्मचर्य व्रत लेत ॥ मोमें राखे रों के मन लहे ज्यो
 को भेद ॥ १४ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ निर्मळ मनें करूनी ॥ निर्भय मनी होउनी ॥ ब्रह्म
 चर्य आचरोनी ॥ मजसां निध्य होइजे ॥ १४ ॥ ॥ अंशंग ॥ ॥ असे सर्वका
 कचि तासी निखळ ॥ योजुनी प्रबळ निर्भयजो ॥ १ ॥ शांत मती कर्णे जी ति अंतः कर
 णें ॥ व्रत निर्मळ पणें आचरे हें ॥ २ ॥ चित्तासी मद्रूपी लाउनी निक्षेपी ॥ वसे स्व स्व
 पी मत्परजो ॥ ३ ॥ तुका ह्मणे तेथें सिद्धी स्व सामर्थ्य ॥ येतां योगीनाथें न पाहाणें ॥
 ४ ॥ १४ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ युंजन्नेवं सदात्मानं योगी नियतमानसः
 ॥ शांतिनिर्वाण परमात्मसंस्थामधिगच्छति ॥ १५ ॥ ॥ सम० ॥ ॥ ऐ
 से सदां चित्तयो जी योगी आवरूनी मन ॥ मोक्षासि साधन असी माझी तो शांति पा

वतो ॥ १५ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ नियमुनि चित्त ब्रह्मी योजी जैसा सदैव जो यो
 गी ॥ मद्दिषया जे परमाते हे निर्वाण शांति तो भोगी ॥ १५ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ इ
 ह विधिके जो जोग को निज मन को थिर राख ॥ शांति लहे मो को मिले रहे असी रस
 चाख ॥ १५ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ चित्ते वी माझे ठाई ॥ मी निज वस्तू पाहीं ॥ समा
 धि होऊ निराहीं ॥ मज तत्पर अर्जुना ॥ १५ ॥ ॥ अंशंग ॥ ॥ एवं चित्त ऐसं
 योजुनी विन्यासे ॥ मन हाती तैसें आकळावे ॥ १ ॥ मोक्षा अधिकारी होय निर्विकार
 ॥ शांति देवी वरी श्री कृष्णाची ॥ २ ॥ तुका ह्मणे येथें संशयीं अनाथ ॥ पडती त्या
 पंथ लावी देव ॥ ३ ॥ १५ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ नात्यश्नतस्तु योगोऽस्ति न चैका
 तमनश्नतः ॥ न चातिस्वप्नशीलस्य जाग्रतो नैव चार्जुन ॥ १६ ॥ ॥ स
 म० ॥ ॥ न योग बहु स्वातां हीन एकाग्रत्व लंघनी ॥ न बहु निजतां नित्य जाग
 तां हीन अर्जुना ॥ १६ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ केवळ उपवाशा ला योगन को आणि
 फार खात्याला ॥ जागे फार निजे ही कों ते या योग पार खात्याला ॥ १६ ॥ ॥ दो
 हरा ॥ ॥ जोग लहे न हि बहु भके न हि विन खाये मीत ॥ सोवते हि सोवे न हि अ

तिजागतनहिनीत ॥१६॥ ॥ओवी॥ ॥सदांमनरुसाभसतां॥नयेबहु
 खातां॥उपोषणनकरितां॥नजागतांअर्जुना ॥१६॥ ॥अभंग॥ ॥न
 व्हेयोगऐसाखावेंबहुतैसा॥लंघनेंभरवंसाजायसारा॥१॥बहुझोंपघेणेंयोगा
 चीलक्षणें॥नव्हीकींजागरणेंचिरजेथें॥२॥अर्जुनातूजाणयोगाचेंप्रमाण॥
 अंतरींचीखूणआहीसांगों॥३॥तुकाहणेंदेवोरूपाकूपाहावो॥योगाचावोरू
 वोआतुवडी॥४॥१६॥ ॥श्लोक॥ ॥युक्ताहारविहारस्ययुक्तचेष्ट
 स्यकर्मसु॥युक्तस्वप्नावबोधस्ययोगोभवतिदुःखहा॥१७॥ ॥स
 म॥ ॥विहारआहारचेष्टाकर्मनिद्राप्रबोधही॥युक्तज्याचीतयासाधेयो
 गजोदुःखनाशक॥१७॥ ॥आर्या॥ ॥आहारविहारनियतकरितो
 कर्महिनेमित्याचेष्टा॥फारनजागेननिजेयोगतयासौख्यदेकुरुश्रेष्ठा॥१७॥
 ॥दोहरा॥ ॥जुगतआहारविहारजोकरमजोगपुनिहोय॥जाग
 तसोवतजुगतसोंसोडारतदुखधोय॥१७॥ ॥ओवी॥ ॥अतिआहा
 रनसावा॥कर्मबोधअसावा॥बुध्तिवंतेंसाधावा॥योगदुःखनाशक॥१७॥

गी०

॥अभंग॥ ॥युक्तीनेंवागिजेसिणनआणिजे॥आहारूघेइजेस्वल्युतैसा
 ॥१॥चेष्टाकर्मसूत्रेंयुक्तीचीपवित्रें॥जाणिजेस्वतंत्रेजाणतेनी॥२॥निद्राकिंवाजा
 गायेथेंमहाभागा॥युक्तीस्थगंगापाहिजेगा॥३॥तयासींहादुःखनासोनीदेकर
 ॥तोयोगुपेंचोखनुकयालाभे॥४॥१७॥ ॥श्लोक॥ ॥यदाविनियतंचित्त
 मात्मन्येवावतिष्ठते॥निस्पृहःसर्वकामेभ्योयुक्तइत्युच्यतेतदा॥१८॥
 ॥सम॥ ॥आत्मस्वरूपींचित्तराहेजेव्हांनियोजिलें॥सर्वकामस्पृहाभूत्यह
 णावासिध्यतेधवा॥१८॥ ॥आर्या॥ ॥जेव्हांब्रह्मीचवसेज्याचेंनियमित
 सदैवअंतरतो॥निस्पृहकामीतेव्हांयुक्तहणावाकरवानअंतरतो॥१८॥
 ॥दोहरा॥ ॥जबनिजचित्तकोरोकिंकराखेआतमभाह॥तजेसबेजोकाम
 नासोजोगीनरनाह॥१८॥ ॥ओवी॥ ॥युक्तआहारस्वल्प॥कर्मचेष्टा
 करीअल्प॥सुषुप्तीअसेनेमस्त॥सिध्यतेव्हांखरा॥१८॥ ॥अभंग॥
 ॥आत्मरूपींचित्तरमेसदोदित॥निस्पृहसंतुष्टरूपाधन॥१॥कामहोयभू
 न्यगतीतेअनन्य॥पाहातांअमान्यनहोंआही॥२॥सिध्यऐसेंत्यातेंहणावेंस

अ०
६

वीथी ॥ ऐसे रमाना ये वर्णिये ॥ ३ ॥ ध्यान कै संकीर्तने श्रोत्री घेइने ॥ तुका ह्यणे
माझे हीत ऐका ॥ ४ ॥ १८ ॥ ॥ श्लोक ॥ यथा दीपो निवातस्थो नैव
ते सोपमा स्मृता ॥ योगिनो यतचित्तस्य युजतो योगमात्मनः ॥ १९ ॥

॥ सम ॥ ॥ निवातसदनी दीपनहाले उपमा असी ॥ चित्तासयोगिया
च्या जो स्वात्मयोगासियोजितो ॥ १९ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ जो आत्मयोगयो
जी जितमन ज्याचा हिकामरिपु मेला ॥ तो सद्योगी पावे सुस्थिर निवात दीप उप
मेला ॥ १९ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ जै सो दीप समिर विनरहे जो तटहराय ॥ जो
गी निश्चळ चित्तसो उपमा है या भाय ॥ १९ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ चित्तने मि
ले असे ॥ केवळ आत्माचि दिसे ॥ निवातसदनी दीप असे ॥ तैसी उपयोगी या
सी ॥ १९ ॥ ॥ असंग ॥ ॥ निवातसदनी दीप उपमेनी ॥ चंचळ आस
नां होऊन ये ॥ १ ॥ योगियाचें चित्तमि के ऐकामात ॥ मजला हे मातयेक विध ॥ २ ॥
किंवा पतीव्रता आलिंगीत कांता ॥ वियोगाची वार्ता सहज राहे ॥ ३ ॥ तुका ह्यणे
घनवृष्टि धरासन ॥ तैसे योगी मन स्थिरावले ॥ ४ ॥ १९ ॥ ॥ श्लोक ॥ य

त्रोपरमते चित्तं निरुद्धं योगसेवया ॥ यत्र चैवात्मनात्मानं पश्यन्नात्म
नितुष्यति ॥ २० ॥ ॥ सम ॥ ॥ जेथे उपरमे चित्तयोग मार्गे निरोधि
ले ॥ जेथे चित्ते आत्मयाते पाहे तोषेत यांत चि ॥ २० ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ जे
थे उपरम पावियोग निरुद्ध मन निज करे वें पुष्ट ॥ जेथे आपण अपणा पाहुनि अ
पुल्याचठांइ संतुष्ट ॥ २० ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ जोगी सेवत जोगक्रांचित्त
जहां टहराय ॥ निरखत आत्मको तहारहत सदां सुखताय ॥ २० ॥ ॥ ओवी
॥ ॥ चित्तने मिले असे ॥ आत्मा केवळ दिसे ॥ जेथे आत्मा वसे ॥ संतोष पा
हे ॥ २० ॥ ॥ असंग ॥ ॥ जेथे उपरमे चित्तयोग प्रेमें ॥ सहज देह धर्मे सां
डवला ॥ १ ॥ योगाचिया पंथें निरोधी सर्वार्थ ॥ उ संत पै जेथ विरामले ॥ २ ॥ जेथे आ
त्मा मिळे चित्तानंद मेळे ॥ अखंडित रेके निरामयी ॥ ३ ॥ पाहा तोषट्पद जे विअर
विंद ॥ तुका ह्यणे नाद मुरे ठायी ॥ ४ ॥ २० ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ सुखमात्यंति
कं यत्तद्बुद्धिग्राह्यमतींद्रियम् ॥ चेत्ति यत्र न चैवायं स्थितश्चलतितत्त्वतः ॥
२१ ॥ ॥ सम ॥ ॥ तेथे अनंत सुख जें बुद्धिग्राह्य अतींद्रिय ॥ जाणेत्या

तेमगनहातलापासुनियंचळे ॥२१॥ ॥आर्या॥ ॥बुद्धियास्यअतींद्रि
यआत्यंतिकसौख्यजंतयाजाणें ॥जेथेंसुस्थिरहोनांतलापासुननहोतसेजाणें
॥२१॥ ॥दोहरा॥ ॥जोसुखबिंद्रियनतेपरेंबहुतबुद्धिकरलेत ॥वासुख
कोंजानेसवेंतापलेहैनीत ॥२१॥ ॥ओवी॥ ॥अतिसुखजेअनुभव
करूनी ॥इंद्रियांअगोचरबुद्धिज्ञानेंजाणोनी ॥जोस्थिरदृढआपुलेमनी ॥तो
चळेकाहींनिश्चित ॥२१॥ ॥अभंग॥ ॥नसेअंतत्यासअनंतहृणा
वें ॥सुखानेंमिळावेंऐसेठायीं ॥१॥ बुद्धिदृढधरीतैशीचंद्रियें ॥दमीयोगरा
ययोग्यांचातो ॥२॥ जाणेत्यातेमगतोहाकरितां कर्म ॥वृत्तीसजोधर्मचळेंनेदी
॥३॥ पाउलेंपांथीकजैसीउपेक्षिना ॥तुकाहृणेमनाधरुनिवागे ॥४॥ २१॥
॥श्लोक॥ ॥यंलब्धाच्चापरंलाभंमन्यतेनाधिकंततः ॥यस्मिन्स्थि
तोदुःखेनगुरुणाऽपिविचाल्यते ॥२२॥ ॥सम०॥ ॥नमानीला
भअधिकत्यासुखाहुनआणखी ॥नचळेथोरदुःखेंहीपावतांज्यासुखाचीस्थिती ॥
२२॥ ॥आर्या॥ ॥ज्यालाभतेपाउनिलाभनमानीदुजाअधिकमगतो

॥जेथेंस्थिरमनकरितांमोठ्यादुःखेंहितोनडगमगतो ॥२२॥ ॥दोहरा॥
॥ज्यापायेलाभनअधिकओरजानरेमीत ॥थिरतागहिडोलेनहिबहुदुःखपाये
चित्त ॥२२॥ ॥ओवी॥ ॥यापरताआणीकनाहीं ॥त्याहुनअधिकनमा
नीकाहीं ॥राहुनसुखाचेवाहीं ॥अत्यंतदुःखेंचळे ॥२२॥ ॥अभंग॥
नमानींतोलाभआणीकत्याहुन ॥जीवासमाधानआखंडीत ॥१॥ ज्यासुखाची
गतीहातासआलिया ॥मगकष्टजालीयानेघेजीवीं ॥२॥ आधिव्याधिरोगराज
शोभजाला ॥तुकाहृणेत्यालाआठवेना ॥३॥ २२॥ ॥श्लोक॥ ॥तंवि
द्यादुःखसंयोगवियोगंयोगसंज्ञितम् ॥सनिश्चयेनयोक्तव्योयोगोनि
र्विण्णचेतसा ॥२३॥ ॥सम०॥ ॥दुःखसंयोगवृत्तीचातद्वियोगांत
आयता ॥चिन्तामयोगनोयलेसाधावादृढनिश्चये ॥२३॥ ॥आर्या॥
॥दुःखाचालेशानसेज्यांतहितोयोगपांडवाजाण ॥सुविरक्तंयोजावानिःसंशय
हावियोगनिर्वीण ॥२३॥ ॥दोहरा॥ ॥दुःखदुःखेसंजोगकोंमानलेतवि
योग ॥निश्चयकरिकेंजोगकरेताकूंकहतजुजोग ॥२३॥ ॥ओवी॥

जेथेंदुःखसंबंधनाहीं॥ नोचियोगजाणावानिश्चितपार्हीं॥ वैराग्ययुक्तअंतः
 करणकस्तुनिराहीं॥ योगाभ्यासी॥२३॥ ॥अभंग॥ ॥दुःखसंयो
 गाचीधुळिआंगानलागे॥ नभजैसेउबंगवज्रघायें॥१॥ बुद्धीयांगीकेशीपाण्या
 तमासोकी॥ मगतकमकीपार्थीकोण॥२॥ चित्तआत्मरूपीराहेसार्वकाळ॥ ऐ
 साप्रेलेबळस्विकारीतूं॥३॥ निश्चयसहृदऐसाचसाधावा॥ तुकाहणेंदावाय
 मनकरी॥४॥ २३॥ ॥श्लोक॥ ॥संकल्पप्रभवान्कामास्त्यक्त्वा स
 र्वानशेषतः॥ मनसैवेन्द्रियग्रामं विनियम्य समंततः॥२४॥ ॥सम०
 ॥ ॥संकल्पकरितांजालेकामतेसर्वटाकुनी॥ मनेचिइंद्रियग्रामदंडू
 निसकळास्थकी॥२४॥ ॥आर्या॥ ॥संकल्पेजेउठतीपार्थितिसर्वका
 मसांडावे॥ सर्वत्रइंद्रियाचाचित्तेगणदमुनियोगमांडावे॥२४॥ ॥दोह
 रा॥ ॥संकल्पनजोकामनातिहेतुजेचित्तचाय॥ मनसोरोकेविंद्रियनजोग
 करेयाभाय॥२४॥ ॥ओवी॥ ॥संकल्पमात्रेंचिजाले॥ कामतेसर्व
 टाकिले॥ मनेइंद्रियग्रामधरिले॥ दंडूनियांसर्वत्र॥२४॥ ॥अभंग॥

॥संकल्पकरितांकामातेंत्यागुनी॥ शुचीअनुष्ठानींसर्वत्यागे॥१॥ मनस्वीरेवे
 क्तोविषयद्वारीरवळ॥ कर्णग्रामबळभंजीलुंदें॥२॥ सर्वाठाईदंडमनाहाविंदि
 ल्हा॥ किंल्हावाबैसलारामजपी॥३॥ तुकाहणेंगोष्टीफुकटनसाधे॥ विरळा
 कोटिमध्येंयोगीरावां॥४॥ २४॥ ॥श्लोक॥ ॥वानैःवानैरुपरमेदु
 ल्याधृतिगृहीतया॥ आत्मसंस्थं मनः कृत्वा न किंचिदपि चिंतयेत्॥२५॥
 ॥सम०॥ ॥धारणायुक्तबुद्धीनेंवावेस्थीरहळूहळू॥ योजूनिचि
 त्तचिन्मात्रीकाहींचिंतूनयेमग॥२५॥ ॥आर्या॥ ॥धैर्येवळउनिम
 तिलाहळूहळूउपरतीसजिकावे॥ ब्रह्मींस्थिरमनकरुनींकाहींभगपांडवान
 चिंतावे॥२५॥ ॥दोहरा॥ ॥धीरजधरीओरबुद्धिकरेरहेहरेसब
 त्याग॥ कळुकरेनहिकामनाआतमसोंअनुराग॥२५॥ ॥ओवी॥
 ॥बुद्धिकस्तुनिधारणेने॥ हळुहळूस्थीरकरीमन॥ चिन्मात्रीयोजाचिन्ता
 लागुन॥ मगकाहीचिंतूनये॥१॥ ॥अभंग॥ ॥हेधारणायुक्ती
 गुरुमुखेंसाधी॥ सहजसमाधीप्राप्तहोय॥१॥ नहेगाढमूढलोकंरंजवणें॥

तटस्थतायेणेदेहावरी॥२॥ ताटस्थतेनामसमाधीबोलती॥ उघडफजि
तीजनामध्ये॥३॥ येथेस्वरुपांतप्रवेशाहकुहाकू॥ स्थिरमनमेळूचिमात्रीच
॥४॥ काहींनचिंतावेमगपेठाजाल्या॥ तुकाह्मणेआल्यानिहीलोक॥५॥ २५
॥ ॥श्लोक॥ ॥यतोयतोनिश्चरतिमनश्चंचलमस्थिरम्॥ त
तस्ततो नियम्येतदात्मन्येव वशंनयेत्॥२६॥ ॥सम०॥ ॥ज्या
ज्यापदार्थांनिघतेमनचंचलअस्थिर॥ तेथेतेथेचिआत्माहाकरावेवशात्यां
तते॥२६॥ ॥आर्या॥ ॥चंचळमनअस्थिरहेंज्याज्याविषयाकडे
चिबाधावे॥ त्यात्यापासुनिआणुनिसूजेहृदयीहकूचबाधावे॥२६॥
॥दोहरा॥ ॥मनचंचलजितजितचलेंताकोंराखेरोंक॥ करिसंजमनि
तआतमासाजेताकोठोक॥२६॥ ॥ओवी॥ ॥मनचंचलनाहीस्थि
र॥ धांवेसैराटनधरीधीर॥ तयाआवरोनिविचार॥ राहेंआत्मतलीं॥२६॥
॥अभंग॥ ॥ज्याज्यापैपदार्थांचित्ताचेंचळण॥ निघेतेथेज्ञान
श्रुधठेवीं॥१॥ मनहेंचंचळअस्थिरपांडवा॥ याचानित्यदावापरमार्थी॥२॥

ह्मणेनिजेपाहेतेथेआसालावी॥ वशलिवळवीमनोवृत्ती॥३॥ त्यांतचिअसतांविसर
लेंपुरे॥ करावेजगेरेंतुकाह्मणे॥४॥ ॥श्लोक॥ ॥प्रज्ञांतमनसंख्येनंयोगि
नंसुखमुत्तमम्॥ उपैतिशांतरजसंब्रह्मभूतमकल्मषम्॥२७॥ ॥सम०॥
॥ ॥ऐशाप्रज्ञांतचित्तातेयोग्यातेसुखउत्तम॥ साधेरजतमातीतब्रह्मरूपअक
र्मक॥२७॥ ॥आर्या॥ ॥ज्ञांतात्मानिष्ठापब्रह्मीकाहींअसेनअंतरज्या॥
उत्तमसुखवरितेत्याजोहायोगीअखंडज्ञांतरजा॥२७॥ ॥दोहरा॥
॥जाकेमनमेशांविहैपापरहितजोहोय॥ मगनजुब्रह्मानंदकोंताजोगीकोहोय॥२७॥
॥ओवी॥ ॥अंतःकरणज्याचेंज्ञांत॥ त्यायोगियासुखअत्यंत॥ रजो
गुणेंब्रह्मभूत॥ ऐशियाप्रज्ञांती॥२७॥ ॥अभंग॥ ॥ऐसेयाचित्ता
तेंप्रज्ञांतदशोक॥ योग्यमासेमलासुखपार्थी॥१॥ साधेरजतमाअतीतब्रह्मता॥
रूपअकर्मतातुकाह्मणे॥२॥२७॥ ॥श्लोक॥ ॥युंजन्नेवंसदा
मानंयोगीविगतकल्मषं॥ सुखेनब्रह्मसंस्पर्शमत्यंतं सुखमश्नुते॥२८॥
॥सम०॥ ॥योजीऐसासदाचित्तयोगीज्यासनवासना॥ ब्रह्मस्पर्श

अनायासे अत्यंत सुख भोगितो ॥२८॥ ॥आर्या॥ ॥एवं संतत योगीयो
जीनिष्ठा पजो मनायास ॥ ब्रह्मस्पर्श सुखांतें पावे अत्यंत तो अनायास ॥२८॥

॥दोहरा॥ ॥जो जोगी इह बिधिकरे जोग पाप को त्याग ॥ सहज ब्रह्म को सु
ख लहे रहे आप अनुराग ॥२८॥ ॥ओवी॥ ॥सदा आत्म चिंतन करितो ॥

योगी किल्विषे जिंती तत्वता ॥ सुखें चिब्रह्म सायुज्यता ॥ अनंत सुख पावतो ॥२८॥
॥अभंग॥ ॥चित्त सदा योजी जैसा कामी बंधु ॥ किंवा लसव्या धुधरी

वनी ॥१॥ योगी तो पांडवा दुर्जन वासना ॥ माये वीणतान्हा सुखानेणे ॥२॥ ब्रह्मस्प
र्श निवेसायासे वेंचला ॥ अत्यंत सुखाला भोक्ता तोची ॥३॥ इतर तिसां में न के संपाद
णी ॥ तुकाते काहाणी ऐके चिना ॥४॥२८॥ ॥श्लोक॥ ॥सर्व भूत स्थ

मात्मानं सर्व भूतानि चात्मनि ॥ ईक्षते योगयुक्तात्मा सर्वत्र समदर्शनः ॥२९॥
॥सम०॥ ॥सर्व भूतां मध्ये आत्मा भूते ती आत्मया मध्ये ॥ नित्य यो

गी चित्त असे तो पाहे समदर्शनी ॥२९॥ ॥आर्या॥ ॥आत्म्या मार्जा भूते
पाहे भूतांत आत्मया समहा ॥ दृढ योगयुक्त आत्मा जाचा तो पाहणार जग सम हो ॥२९॥

॥दोहरा॥ ॥मोही लखे सब ठौर जो सब को मोही मां हि ॥ मोको देखत
सो सदां सो हूं देखत तां हि ॥२९॥ ॥ओवी॥ ॥आत्म त्वें सर्व भूते देखें ॥

सर्वात्मा आपण को तुकें ॥ योगयुक्त आत्मा देखे ॥ सर्वत्र समान तथा ॥२९॥ ॥अ
भंग॥ ॥सर्व भूतां मध्ये आत्मा असे येक ॥ भूते सकळिक आत्मयांत ॥१॥ नित्य

योगी चित्त ऐसा ठे बिजरी ॥ सर्व नेत्रद्वारीं सम दृशी ॥२॥ योगन क्हे तरी ऐसा मार्ग चाले
॥ येणे योगें फोलन क्हे साधू ॥३॥ तुका हाणे लुण्ठाये कनवल सांगे ॥ तो श्लोक प्रसंगें ऐ

कीजे हो ॥४॥२९॥ ॥श्लोक॥ ॥यो मां पश्यति सर्वत्र सर्वं च मयि प
श्यति ॥ तस्याहं न प्रणश्यामि स च मे न प्रणश्यति ॥३०॥ ॥सम०॥

॥माते सर्वत्र जो पाहे पाहे सर्व मंद तरी ॥ मी त्याचा त्यास सोडी ना तो माझा सोडि ना म
ला ॥३०॥ ॥आर्या॥ ॥पाहे सर्वत्र मला माझ्या ठाई हि सर्व लोकांस ॥ मा

झा त्यासीं मज सी त्याचा न विना रा एक एकास ॥३०॥ ॥दोहरा॥ ॥व्यापक
हो सब जीव में मोकों सबे कोय ॥ कैसे हूं कित हूं रहे ताको मां मे जोय ॥३०॥ ॥ओ

वी॥ ॥मज सर्वा ठायीं चोळ रे ॥ मी सर्वत्र त्यास देखे ॥ माझे निमित्तें सुखें ॥ मी

त्याचा तो माझा पै ॥३०॥ ॥अभंग॥ ॥माते सर्वत्रांत जो पाहे अर्जुना ॥ ज
गाची भावनान दिसे जया ॥१॥ मज आंत विस्व घेतुं हा अन्वयो ॥ व्यतिरेकें सेव्यो योग
ची तो ॥२॥ सोडि नामीं मग त्याचा त्यास जाल्या ॥ सृष्टि प्रलय गेल्या रसान कीं ॥३॥ ते
हि मज मग सोडी ना सहसा ॥ तुका ह्मणे कै माला मचि हा ॥४॥ ३०॥ ॥श्लोक॥
॥सर्वभूतस्थितं यो मां भजत्येकत्वमास्थितः ॥ सर्वथा वर्तमानोऽ
पि स योगी मयि वर्तते ॥३१॥ ॥सम०॥ ॥सर्वभूतस्थत्या माते भजे ध
रुनियेकता ॥ मज मध्येच तो योगी प्रपंचीं जरि सर्वथा ॥३१॥ ॥आर्या॥ ॥स
र्वभूतीं मज जो एकलें भजत परम उद्योगी ॥ असो नी विश्वांत हि माझा ठार्यां असे
चि सद्योगी ॥३१॥ ॥दोहरा॥ ॥सब विखें स्थित जु होय इकलखे भजे जु
मोहि ॥ रहे कोन भांति वह मां मेवर तन जोई ॥३१॥ ॥ओवी॥ ॥सर्वभू
तीं जो आत्मलें भजत ॥ तो सर्वथा संसारी नाही वर्तत ॥ मज वेगळें नाही होइ जेत ॥ तो
चि मां असे ॥३१॥ ॥अभंग॥ ॥सर्वभूतस्थत्या माते जाणो नियां ॥ भजे
येकत्वा या भावधरी ॥१॥ मज मध्येच तो योगिया जाणपां ॥ तेज गर्भ आपावस्ती जे

सी ॥२॥ जरी तो प्रपंचीं सर्वथा गुंतला ॥ तरि मुक्तत्वा लाकाय वाणूं ॥३॥ तुका ह्मणे ब्र
ह्मलोकीचे रहिवासी ॥ आले या धरे सी साकारत्वे ॥४॥ ३१॥ ॥श्लोक॥ ॥आ
त्मौ पम्येन सर्वत्र समं पश्यति योर्जुन ॥ सुखं वायदि वा दुःखं स योगी परमो
मतः ॥३२॥ ॥सम०॥ ॥सर्वभूतीं स्वदृष्टा ते जो पाहे सम अर्जुना ॥ सुख
दुःखासही योगी तो थोर मज संमत ॥३२॥ ॥आर्या॥ ॥स्वानुभवे संसुदुः
खीं ज्याची सर्वत्र दृष्टि सामान्य ॥ परम श्रेष्ठ महात्मा पार्था योगी न तो कसामान्य ॥३२॥
॥दोहरा॥ ॥सब कों देखे आप सम सुख दुःख एके भाय ॥ सो जोगी स
बने बडो मोमे रे हे समाय ॥३२॥ ॥ओवी॥ ॥आपले सुख दुःख सर्वत्र
॥ जे देखती जीवमात्र ॥ ते योगी परम पवित्र ॥ ते थोर मज संमत ॥३२॥ ॥अ
भंग॥ ॥समदृष्टी सर्वभूते ॥ जो कां पाहे मद्रूपते ॥१॥ मज समान जाणिजे ॥
योगी अर्जुना वंदीजे ॥२॥ देहिं सुख दुःख लागे ॥ त्याचा निखरन पावेगे ॥३॥ दे
व ह्मणे माझा वोलें ॥ श्रेष्ठ तुका कळेल ॥४॥ ३२॥ ॥श्लोक॥ ॥अर्जु
न उवाच ॥ ॥योऽयं योगस्त्वया प्रोक्तः साम्येन मधुसूदन ॥ एतस्याहं

नपश्यामिचंचलत्वास्थितिस्थिराम्॥३३॥ ॥सम०॥ ॥जोग
होबोलिलासीसाम्येऽश्लोकचतुष्टये॥त्याच्यास्थितीतेंस्थिरमीनदेखेंमधुसूदना
॥३३॥ ॥आर्या॥ ॥जोगतुबांकथिलासाम्येजेंघडेसदास्थिरती॥प
रित्याचंचलतेस्तवत्यात्मीनदिसेंमलास्थितीस्थिरती॥३३॥ ॥दोहरा॥ ॥जो
गकसोतुमहमजुमोकोंयेकसधान॥रहेनमोंचितचंचलहिजोनुमकियोवरवान॥
३३॥ ॥ओवी॥ ॥पार्थहृणयोगसांगीतला॥देवानाहीतोम्यापाहिला॥चं
चळमनयाला॥निग्रहकेविंधे॥३३॥ ॥असंग॥ ॥करांजकीजोडोनियां
॥अर्जुनपुसेळणाराया॥१॥आतांयोगबोलीलासी॥साम्येऽश्लोकचतुष्टयासी॥२॥
स्थिरमीयाच्यास्थिती॥नदेखेहेकोणगती॥३॥सांगमातेंमधुसूदना॥तुकाहृणजग
जीवना॥४॥३३॥ ॥श्लोक॥ ॥चंचलं हि मनः कृष्णप्रमाथिवलचदृढ
म्॥तस्याहंनिग्रहंमन्येवाग्रेरिवसदुष्करम्॥३४॥ ॥सम०॥
॥कींलुणाचंचलमनइंद्रियेजेंमथीबळी॥त्यांचानिग्रहवाच्याचीमोटजैसीनबांध
वे॥३४॥ ॥आर्या॥ ॥चंचळहेमनकृष्णप्रमाथिदृढसबळविषयमुष्क

रसें॥बंचीत्याचेंभासेसाधारणवायुसमानदुष्करसें॥३४॥ ॥दोहरा॥
मनहैचंचलकृष्णजूबहुशोकदृढजान॥ताकोरोकेंपवनसमहैअतिकठिनसुजान
॥३४॥ ॥ओवी॥ ॥मनचंचलबहुलुणा॥इंद्रियांहूनबळकटगहन॥वायु
चैपरिजायघेवोन॥त्यांचानिग्रहदुष्करअसे॥३४॥ ॥असंग॥ ॥मनहें
चिलुणादेवा॥चंचळवागवीरुभावा॥१॥इंद्रियांतबळोत्तर॥ब्रह्महराअगोचर॥
२॥आंचानिग्रहवायुची॥मोठबांधुशक्तिकेंची॥३॥तुकायेनोकाकुलती॥येवढी
बारावीफजिती॥४॥३४॥ ॥श्लोक॥ ॥श्रीभगवानुवाच॥ ॥असं
शयंमहाबाहोमनोदुर्निग्रहंचलम्॥अभ्यासेनतुकोंतयवैराग्येणचगृ
ह्यते॥३५॥ ॥सम०॥ ॥खरेंचहेमहाबाहोमनचंचलदुर्जय॥अभ्यासें
आणिवैराग्यंतहीतेंजिकिजेतसें॥३५॥ ॥आर्या॥ ॥चंचलधरवेनाजें
निःसंशयमनबहुततापडतें॥पार्थाअभ्यासानेंवैराग्यानेंपरंतुसांपडतें॥३५॥
॥दोहरा॥ ॥अर्जुनउत्तमसाचकहिमनचंचलनगहाय॥जोगकियो
वैराग्यसोनीकेंपकरोजाय॥३५॥ ॥ओवी॥ ॥खरेंचिसांगतोअर्जुना

॥ मनचंचळ आवरेना ॥ अभ्यासे वैराग्ये जाणा ॥ जिंकिलें जाते ॥ ३५ ॥ ॥ अ
 भंग ॥ ॥ हास्यमुखें दैत्य ध्वंस ॥ वदे खरें च प्रश्नास ॥ १ ॥ तुवा केले धनुर्धरा ॥ महा
 बाहो पार्यवीरा ॥ २ ॥ मनचंचळ दुर्जय ॥ आहे मनला प्रत्यय ॥ ३ ॥ तरि अभ्यास वैरा
 ग्यें ॥ मन वळिजे संतसंगें ॥ ४ ॥ जिंकिले रुजे व्हां मन ॥ तुका ते व्हां समाधान ॥ ५ ॥ ३५
 ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ असंयतात्मनो योगो दुष्प्राप इति मे मतिः ॥ वश्या
 त्मना तु यतता शक्योऽवाप्तुमुपायतः ॥ ३६ ॥ ॥ सम ॥ ॥ माझी हे
 बुद्धि की योगन व्हेजो मननावरे ॥ प्रयत्नशीले स्ववशें तो पावो संकिजे मने ॥ ३६ ॥
 ॥ आर्या ॥ ॥ वाटे मम मति लाजो अजितात्मा यासि योग दुष्प्राप ॥ वश्या
 लायल करी पावा या शक्य त्यासि निष्पाप ॥ ३६ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ जिन पक्यो
 न चित्त निज तापें जोगन होय ॥ जिन अपनो मन बस कियो लहत जतन सोई ॥ ३६ ॥
 ॥ ओवी ॥ ॥ ज्याचें अंतःकरण स्थिर नाही ॥ तो दुःखें करू न योगासि न प
 वेकही ॥ ज्यास आत्मा वश्य जाहला नाही ॥ तो उपाव योगासि पावे सत्य ॥ ३६ ॥
 ॥ अभंग ॥ ॥ हेचि बुद्धि किरे ॥ योगनो हे साकारें ॥ १ ॥ मननाटो पेजं वरी

॥ योगसिद्धी न त्यावरी ॥ २ ॥ ह्मणोन प्रयत्नशील नें ॥ वश्य कीजे या साधनें ॥ ३ ॥ य
 लशिळा पुढें किती ॥ मग या दुर्मनाची रव्याती ॥ ४ ॥ वृथा भय इंद्रियांचें ॥ तुक्या वा
 कावा गुलाचें ॥ ५ ॥ ३६ ॥ ॥ श्लोक ॥ ॥ अर्जुन उवाच ॥ ॥ अयतिः श्रद्धयो
 पे तो योगाच्चलितमानसः ॥ अप्राप्य योगसंस्थिं किं गतिं लुप्ता गच्छति
 ॥ ३७ ॥ ॥ सम ॥ ॥ निष्ठा असो नि अळसी मनयोगांतुनी चळे ॥ नमोस
 पावतां लुप्ता जाय कोणे गति प्रति ॥ ३७ ॥ ॥ आर्या ॥ ॥ शिथिल श्रद्धा अस
 तां ज्याचें योगांतुनी हि मन चळतें ॥ पाउनि योगासिद्धि सकोण गती त्यास हें न मज क
 रतें ॥ ३७ ॥ ॥ दोहरा ॥ ॥ अजति और श्रद्धा सहित जोग पशुता पाय ॥
 लहेन सिद्धी जोग की कोन गत हि को जाय ॥ ३७ ॥ ॥ ओवी ॥ ॥ पार्थ ह्म
 णे लुप्ता नाथा ॥ भक्तियुक्त होऊनि प्रयत्न करितां ॥ योगीच कूनि सिद्धी न पावतां ॥
 कोण गती पावे ॥ ३७ ॥ ॥ अभंग ॥ ॥ अर्जुन पुन्हा विनवितो ॥ एकरे कें ह्म
 रावतो ॥ १ ॥ निष्ठा असोनी अळसें ॥ नाहि केला पूर्णाभ्यास ॥ २ ॥ पुढें साधनी
 वेसतां ॥ गेलें आयुष्य अनंता ॥ ३ ॥ चळे मन दोही पक्षी ॥ नातो प्रपंच कमळासी

॥४॥ लुणा त्यासी गती कोण ॥ सांगे तुका हणें खुण ॥५॥ ॥श्लोक॥ ॥ क
 चि नो भय विभ्रष्ट छिन्ना भ्रमि वन दयति ॥ अ प्रतिष्ठो महा बाहो विमूढो
 ब्रह्मणः पथि ॥३८॥ ॥सम॥ ॥ तो काय उभय भ्रष्ट मेघ चि जें विथी
 गळ ॥ अपक्व पावला मोह ब्रह्म मार्ग महामुना ॥३८॥ ॥आर्या॥ ॥ जे अ
 प्रतिष्ठ लुणा ब्रह्म पथामा जिमूढ न समाय ॥ होउनि उभय भ्रष्ट छिन्ना भ्रम परि वि
 रेन की काय ॥३८॥ ॥दोहरा॥ ॥ की धो तुह न व भ्रष्ट है बादर से बिन सा
 य ॥ ता को कलुन आस रोर हे मूढ के भाय ॥३८॥ ॥ओवी॥ ॥ मूढ पणें न
 पावतां ॥ उभय भ्रष्ट तो तबता ॥ याची गती विचारितां ॥ नासे जें से अ भ्रदि से वि
 तळे ॥३८॥ ॥अभंग॥ ॥ तो काय उभय भ्रष्ट ॥ मेघ थि गळ पें नष्ट ॥१॥
 अपक्वें मोह पावे ॥ ब्रह्म मार्ग नित्या पावे ॥२॥ महामुज देव राजा ॥ मते आमुचे
 या काजा ॥३॥ तुका हणें हे चमय ॥ वाटे साधकां निश्चय ॥४॥३८॥ ॥श्लो
 क॥ ॥ एतन्मे संशयं लुणा छेत्तुमर्हस्य शेषतः ॥ त्वदन्यः संशयस्यास्य
 छेत्तानह्युपपद्यते ॥३९॥ ॥सम॥ ॥ निःशेष या संशया तें लुणा

छेदिसि एकतूं ॥ या संशयाचा संहर्तानिदिसे तुज वांचुनी ॥३९॥ ॥आर्या
 ॥ ॥ यामाझ्या संदेहा लुणा तूं ची समर्थ वाराया ॥ तुज वीण संशयाचा छे
 ता कोणी न यादवाराया ॥३९॥ ॥दोहरा॥ ॥ मेरे या संदेह कोंदूरिक
 रोज गदीस ॥ मेरे या संदेह कों कोन करे तवरीस ॥३९॥ ॥ओवी॥
 ॥ पार्थ हणें लुणा ॥ हा संशयो छे देना ॥ तुज वांचूनि दीन जना ॥ नदिसे संशय प
 रिहरता ॥३९॥ ॥अभंग॥ ॥ निःशेष या संशयासी ॥ उरो ने दी हे विव
 सी ॥१॥ तूं एक छेदिसी श्री लुणा ॥ आ हे भरव सां सहिष्णा ॥२॥ संहर्तया संश
 याचा ॥ ऐसा प्रताप कोणाचा ॥३॥ गुरु नदिसे तुज वीण ॥ तुका बाहे आपुली आ
 ण ॥४॥३९॥ ॥श्लोक॥ ॥ श्री भगवानुवाच ॥ ॥ पार्थ नैवेहनामुत्र
 विनाशस्तस्य विद्यते ॥ न हि कल्याणलुक् श्रुद्गुर्गतिं तात गच्छति ॥४०॥
 ॥सम॥ ॥ पार्थानयेथें न स्वर्ग त्याचा नाश पडे कधी ॥ कल्याण
 मार्गीया कोण ही बापा जाय न दुर्गती ॥४०॥ ॥आर्या॥ ॥ इह लोकीं प
 र लोकीं नाश तयाचा कधी न सेवा पा ॥ सकृत्ताचारे कोणी दुर्गति न पवे तसाचि

संतापा ॥४०॥ ॥दोहरा॥ ॥अर्जुनदोईलोकमंताकोंहोयननास॥भले
 करमजोकरतहेताकोंनहिअधवास ॥४०॥ ॥ओवी॥ ॥देवहणयोगा
 भ्यासीनाहीं ॥ऐसेकोणासिधडलेनाहीं॥मोक्षमार्गचिन्ताकाहीं॥दुर्गतीनजाय॥
 ४०॥ ॥अभंग॥ ॥हर्षेबोलेभगरान॥वायांनजायसाधन॥१॥येयेअथ
 वास्वर्गांत॥बाधात्यासीअपीडित॥२॥मार्गकल्याणदायक॥कोणीदीननकंलो
 क॥३॥बापानजायदुर्गती॥तुकाहणैयाचीगती॥४॥४०॥ ॥श्लोक॥
 प्राप्यपुण्यरुताल्लोकानुषित्वाशाश्वतीःसमाः॥शुचीनांश्रीमतांगेहेयोग
 भ्रष्टोऽपिजायते॥४१॥ ॥सम०॥ ॥पावोनिपुण्यलोकांतेंवर्षेउमप
 राहुनी॥शुचीश्रीमंतसदनींतोयोगभ्रष्टजन्मतो॥४१॥ ॥आर्या॥ ॥जे
 पुण्यवंतत्याच्यालोकींचिरकालभोगुनीइष्ट॥अथाश्रीमंताच्यासदनींचेजन्मयोग
 विभ्रष्ट॥४१॥ ॥दोहरा॥ ॥पुण्यवंतलोकलहेरहेबहुतदिनजाय॥जोग
 भ्रष्टधनवंतशुचीतिनघरजनमेजाय॥४१॥ ॥ओवी॥ ॥पुण्यश्लोकस्व
 र्गवासी॥वर्षेबहुतस्वर्गसी॥शेवटींश्रीमंताचेकुशीं॥जन्मघेणे॥४१॥

॥अभंग॥ ॥पुण्यलोकांतेंपाउनी॥राहेअमृतसेऊनी॥१॥हर्षेभोगकल्प
 वरी॥त्याचिसत्तासरांवरी॥२॥मगइचूफिरलिया॥पावेमृत्युलोकींयेया॥३॥शु
 चिश्रीमंतघरांत॥योगभ्रष्टतुकास्त॥४॥४१॥ ॥श्लोक॥ ॥अथवायो
 गिनामेवकुलेभवतिधीमताम्॥एतद्धिदुर्लभतरंलोकेजन्मयदीदृशम्॥
 ४२॥ ॥सम०॥ ॥योगियांचेचअथवाकुळींहोतांभल्याचियां॥हाजन्मदु
 र्लभबहुयालोकींजोअसेरिती॥४२॥ ॥आर्या॥ ॥अथवामतिमंता
 च्यायोग्याच्याजन्मघेकुलोत्तंसीं॥ऐसेंअतिदुर्लभहंयालोकींजन्मजाणसदंशीं॥
 ४२॥ ॥दोहरा॥ ॥बुद्धिवंतजोगीकुलनआनलेयअबतार॥जनमलह
 तऐसोधरुनदुर्लभहैनिधारा॥४२॥ ॥ओवी॥ ॥योगियांचेकुळींजन्मोन
 ॥आपुल्यापुण्यंकरुन॥लोकीदुर्लभहोउन॥यालोकींहेरिती॥४२॥ ॥अभं
 ग॥ ॥किंवायोगियांचेपोटीं॥योगभ्रष्टपावेहटी॥१॥अथवाभलेकुळीलो
 क॥तेथेहोयप्रकाशक॥२॥जन्मदुर्लभईशाना॥ऐसालोभत्यासज्जना॥३॥मा
 तापिताउभयपक्षी॥तुकावदेदेवसाक्षी॥४॥४२॥ ॥श्लोक॥ ॥तत्र

य॥४५॥ ॥ओवी॥ ॥ज्ञानप्रयत्नकरी॥पापदोषहोतीदुरी॥मग
जन्मांतरीं॥मुक्तितेपावे॥४५॥ ॥अभंग॥ ॥योगसाधितांप्रयत्ने
॥अलभ्यरलहातीये॥१॥ जयावासनापातकी॥कायानिकीप्रसाकी॥२॥
अनेकजन्मेक्रियमाणा॥सुक्तीराणावरीतो॥३॥तुकाह्मणेहितदिसे॥तरि
अनायासेंएकावे॥४॥४५॥ ॥श्लोक॥ ॥तपस्विभ्योधिकोयो
गीज्ञानिभ्योऽपिमतोऽधिकः॥कर्मिभ्यश्चाधिकोयोगीतस्माद्योगीभवा
र्जुन॥४६॥ ॥सम॥ ॥तापसाह्मनिहीथोरसंमतज्ञानियांदुनी॥
कर्मयोग्याह्मनिहीतस्मात्तूयोगीतूंहोयअर्जुना॥४६॥ ॥आर्या॥ ॥अधिक
तपस्याह्मनिहीयोगीज्ञान्याह्मनिहीमहाबाहो॥आणिअधिककर्मद्विनियास्तबहो
योगितूंमहाबाहो॥४६॥ ॥दोहरा॥ ॥तापसितेंजोगीअधिकग्यानी
हुतेमान॥कर्मनहुतेअधिकजोगीजोगीहेतूंमान॥४६॥ ॥ओवी॥
॥तपस्वियाह्मनिअधिक॥ज्ञानअसेएक॥ज्ञानाह्मनिकर्मआइक॥योगी
होयतूं॥४६॥ ॥अभंग॥ ॥तपाह्मनीथोर॥योगेश्वरवंदिजे॥१॥

माझामतेह्मणेहरी॥ज्ञान्याशिरींहादिसे॥२॥कर्मयोगाह्मनीश्रेष्ठ॥होतनिष्ठत
स्मात्तूं॥३॥योगीहोयतूंअर्जुना॥मागेदानतुकया॥४॥४६॥ ॥श्लोक॥ ॥यो
गिनामपिसर्वेषांमद्भुतेनांतरात्मना॥श्रद्धावान्भजतेयोमांसमेयुक्ततमोम
तः॥४७॥ ॥सम॥ ॥स्वरूपनिष्ठचित्तेजोयांसर्वायोगियांमध्ये॥भक्तियो
गेंभजेमातेतोयोगीथोरसंमत॥४७॥ ॥आर्या॥ ॥सर्वायोग्यांमध्येमा
तेमद्भुतमनेंहरोनितम॥अथावंतभजेजोतोभजअतिमान्यजाणयुक्ततम॥४७॥
॥दोहरा॥ ॥जोगीराखेमननहिंमोमेनिश्चकभाय॥अथावंतमोको
भजेसोंसबनेअधिकाय॥४७॥ ॥ओवी॥ ॥योगेश्वरामाझारी॥अंतःक
रणठिबीनिधारी॥तोभक्तअवधारी॥तोयोगीभजमानला॥४७॥ ॥अभंग॥
॥स्वरूपीनिष्ठचित्तेजोकां॥लोकलोकांमाझारी॥१॥यासर्वयोगीयांत॥भज
मानततोसांगूं॥२॥भक्तियोगेंमातेभजे॥जोविराजेप्रेमळ॥३॥योगीथोरवंदावा
तो॥तुकादेतोअभय॥४॥४७॥ ॥इतिश्रीमद्भगवद्गीतायांयोगशास्त्रेश्री
कृष्णार्जुनसंवादेअभ्यासयोगोनामषष्ठोऽध्यायः॥६॥ ॥श्लोकवाम

न ॥ ॥ इति टीकासमश्लोकीषष्टाध्यायात्मदीपिका ॥ श्रीपार्थसारथीकर्ताजो
 बामनमनोरथी ॥ ६ ॥ ॥ इति गीतार्थबोधिण्यां श्रीमद्भगवद्गीताटीकायां
 षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ ॐ ॥ ॥ ॐ ॥ ॥ ॐ ॥